

SLOVENSKI LIST

PERIODICO DE LA COLECTIVIDAD YUGOESLAVA

Dirección y Administración: Gral. César Díaz 1657, U. T. 59-3667 Bs. Aires

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctva.

LIST IZHAJA OB SOBOTAH
Rokopisi se ne vračajo

Naročnina: Za Ameriko in za celo leto \$ arg. 6.—; za pol leta 3.50; Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 632878.

AÑO (Leto) IX.

BUENOS AIRES, 4. de Marzo (marca) 1938

Núm. (Štev.) 61

Gospodarstvo sveta

V preteklem letu so se gospodarske razmere po vsem svetu začele boljšati po dolgi dobi depresije, ki je bila zajela vse države sveta. Mnogi so upali, da je krize že vselej konec, mnogi pa trde da je bilo blagostanje le začasno in nenaravno, ker ga je sprožilo samo tekmovalno oboroževanje; dokaz za to vanje v oboroževanju; dokaz za to svojo trditev vidijo v dejstvu, da se ponekod, kjer je oboroževanje že precej napredovalo, že spet pojavljajo gospodarske poteškoče. Ker je bilo 1937. leto v gospodarskem oziru vsekakor zanimivo leto ne bo škodovalo, če si od bliže ogledamo poročilo, ki ga je o svetovnem gospodarstvu preteklega leta izdala Zveza narodov v Ženevi.

Poročilo — 270 strani debela knjiga — je zanimivo, ker nam razodeva gospodarsko zmedo, ki vlada vse povsod na svetu. Nudi nam pa tudi poučen dokaz, da je gospodarstvo v svetu ena celota in to kljub praznanju mnogih držav, da bi si svoje državno gospodarstvo uredile neodvisno od vseh inozemskih čini- teljev. Tu nam ne gre za podrobnosti, ampak le za splošne obrise in značilnosti. Prvo, kar označuje sedanje svetovno gospodarstvo je obdobje razveseljivo bodočnosti. Po napo- mno drugih gospodarskih pojavo- v in postavlja človeštvo pred ma- lo razveseljivo bodočnost. Po napo- vedih, ki jih ima ZN na razpolago, so znašali oboroževalni stroški v le- tu 1937 blizu 1000 milijard dina- rjev, več kakor trikrat toliko, kakor l. 1913 tik pred svetovno vojno.

Pri tem pa je treba upoštevati, da nobena država ne pove resničnih nobena država ne pove resničnih števil, ampak veliko nižje. Mnogo izdatkov je zakritih pod drugimi postavkami v proračunu, na primer mladinska vzgoja, civilno letalstvo, zračna obramba, naprava letališč, gradnja cest in železnic, izboljšanje industrije itd. Resnični izdatki so torej še mnogo večji zlasti ker je moderno orožje zelo drago. Težka granata za največje ladijske topove velja 20.000 din, moderni torpedo 600.000 din, veliki, najmodernejši bombniki, kakor jih gradi Amerika, veljajo po 12 milijonov dinarjev. Orožje je torej zelo drago in drža- ve si ga nabavljajo velikanske ko- ve si ga nabavljajo velikanske ko- ličine. Ob ogromnih vsotah, ki jih narodi izdajo za orožje, so stroški za javna dela, za omiljenje brezposelnosti, za izboljšanje ostalega go- spodarstva — neznatno majhni. Stotine milijardi, ki jih požira obo- roževanje, je kajpada poživilo sve- toveno proizvodnjo, toda način, ka- kor se proizvodnja uporablja in ka- kor se finansira, pa grozi, da v go- spodarstvo zanese še večji nered, kakor je bil oni, ki je dovedel do svetovne gospodarske krize.

Industrija torej kaže veliko de- lavnost. Velike zaloge surovin, ki so se nakopičile po skladiščih v dobi krize, so srečno našle pot na sve- toveni trg in nekaterih hoče že kar primanjkovati. Toda svetovna trgo- vina kljub temu ostaja enostranska, gre predvsem za one surovine, ki služijo oboroževanju. Izvoz iz Ar- gentine se je n. pr. povečal za 95 o/o, toda uvoz le za 19 o/o, enako o/o, toda uvoz le za 90 o/o, a uvoz le za

Nov proces v Moskvi

21 BIVŠIH VODITELJEV SOVJETSKEGA REŽIMA, MED NJIMI NEKATERI MINISTRI, BIVŠI PREDSEDNIK KOMINTERNE IN CELO NAČELNIK TAJNE SOVJETSKE POLICIJE PRIZNAVAJO, DA SO BILI V ZVEZI Z DRUGIMI DRŽAVAMI IN DA SO HOTELI RAZKOSATI RUSIJO

Nov senzacionalen proces se je začel v sredo v Moskvi. Enaindvajsetorica bivših zelo vplivnih boljševiških mož je prišlo pred sodnike. Dolžijo jih, da so v zvezi s Trocki- jem in v službi tujih držav delali na to, da razkosajo Rusijo, da so hoteli usmrtiti Stalina in da so si sploh na vse načine prizadevali na- rediti čim večjo škodo deželi, v ka- tere službi so bili, in sicer na naj- bolj odličnih in odgovornih mestih.

Obtoženi so: Nikolaj Bukarin, bi- vši predsednik komunistične inter- nacionalne, torej največje boljševiške organizacije na svetu in obenem ravnatelj največjega sovjetskega li- sta, Izvestija; Henrik Jagoda, bivši vrhovni poveljnik tajne sovjetske policije GPU; Kristjan Rakovski, bivši predsednik ukrajinske boljševiške vlade; Arkadij Rosenholz, nekdanji ljudski komisar (ali, po na- ših rečenih: minister) SSR za zuna- njo trgovino; Gregor Grinko, bivši minister financ; Nikolaj Krestinski, bivši sovjetski pomočnik ministra za zunanje zadeve; A. Černov, bi- vši poljedelski minister sovjetske vla- de; Aleksij Rikov, nekdanji prome- tni minister; F. Kodadrajev, bivši predsednik sovjetske uzbekistanske vlade; Ikramov, bivši tajnik komu- nistične stranke v Uzbekistanu; Šarangovič, tajnik komunistične stranke Bele Rusije; Kruščokov, bi- vši Gorkijev tajnik, in še devet dru- gih.

Vsi obtoženci, od prvega do zad- njega, so priznali vse, česar jih dol- žijo sedanji sovjetski oblastniki; za- dnji, ki je svojo krivdo priznal, je bil Krestinski, ki je na prvi obrav- navi izjavil, da je tekom preiskave priznal, kar so hoteli, ker da ni imelo smisla trditi, da je nesmisel- no vse ono, česar ga dolže. Že na- slednjega dne, pa je vez potrt priz- nal v celoti, da je bil zarotnik, ki je hotel Rusijo pogubiti.

Že v naprej lahko vemo, kako se bo ta proces zaključil: padlo bo spet 21 glav, med njimi skoro samo take, ki so imele veliko vlogo v so- vjetskem režimu.

8 o/o, iz Romunije je bil lani večji izvoz za 96 o/o, toda uvoz le za 46 o/o.

Na denarnem področju se slejko- prej uveljavlja brezobziren držav- ni egoizem in vsaka država vodi denarno politiko, kakor misli, da trenutno njej koristi, brez vsakega ozira na skupnost. Podobno tudi v splošni carinski politiki ni opaziti volje, da bi države sprejele "carin- sko razorožitev". Kakor industrijski izdelki — razen vojnih — ne najdejo gostoljubnega sprejema v drugih državah, tako tudi medna- rodni kredit ali bolje: mednarodno finančno zaupanje še ni v zadostni meri oživljeno. Kapital čuti, da je denar, naložen za oboroževanje, zelo neplodno investiran. Kljub temu torej, da je kapitala več kot dovolj, narodnega z a u p a n j a. Med- ostaja vendar negiben, ker ni med- narodna posojila, ako že pride do njih, so le kratkoročna. Bolj kot z

Na Rusijo smo navajeni Slovenci gledati pod vplivom tradicije, ki je v veliki slovanski državi videla ve- liko "mater" in rešiteljico slovans- tva. Pod vplivom te tradicije smo tudi po boljševiški revoluciji, ki je pravzaprav pomenila baš za nas, Slovence, strašen udarec — saj bi se bili mirovni dogovori gotovo dru- gače pisali, ko bi bila tudi Rusija soodločala v Parizu — gledali na vse kar se je v Rusiji, dogajalo, s sim- patijo in vsaka vest, ki je bila za Rusijo neugodna, se nam je že na prvi pogled zdelo neverjetna in bi- la nam je nesimpatična, tudi če ni bila njena ost uperjena proti ruske- mu narodu, marveč proti režimu, ki je temu narodu zavlada.

Danes, ko čitamo vesti o novem senzacionalnem procesu — ki je eden izmed že precej dolge vrste — se nam vsiljuje vprašanje: Ali je mogoče? Ali je mogoče, da so ljudje, ki jih je bil režim postavil na najvišja mesta v državni upravi, bili čisto navadni izdajalci, prodanci, ki so v službi tujih držav skušali strmoglaviti oni režim, čigar pred- stavniki so bili, in so poleg tega ho- teli razkosati državo, v kateri so imeli najvišja upravna mesta?

Moskovski državni tožitelj nam zatrjuje, da je to res in, da si se to zdj neverjetno, tudi obtoženci sami vse priznavajo; a ne priznavajo svo- jih dejanj z močatostjo, kakor se spodobi borecem, ki so jih proti se- danjemu režimu pgnali ideali; pri- znavajo s skesanostjo ter se kosa- jo v tem, kdo bo svojega soobto- ženca bolj očrnil, in sicer na način, ki je tudi povprečnega človeka ne- dostojen.

Koliko gre vere tem priznanjem, o tem ne bomo tu razglabljali. Na prvi pogled je jasno, da je obna- šanje moskovskih obtožencev tako zelo čudno, nenaravno, da se ljudje upravičeno vprašujejo: kaj vpliva na obtožence, ki jih sovjetska ob- last dobi v svoje klešče, da se pred sodniki obnašajo kakor avtomati brez volje in možganov in ne kakor ljudje?

zunanji posojili si skušajo države pomagati z razpisi notranjih posojil, ki so za državno blagajno na- vadno cenejša.

Poživitev industrije ima poleg go- spodarskih in finančnih tudi social- ne posledice. Velik del brezposel- nih je prišel do dela in zaslužka. Vendar ne vse. Opaziti je, da maš- nizem, da stroj še vedno pridobiva na veljavi in izpodriva človeka de- lavca. Opazuje se pa tudi, da mo- derna industrija potrebuje vedno več strokovno večjega delavstva. Kvalificirano delavstvo je skoraj brez izjeme pri zaslužku, in to po vseh državah sveta. Tako postaja za delavstvo vedno nujneša naloga strokovni pouk in specializacija. Po- ročilo ZN izrecno navaja, da so si- cer dobile velike množice brezpo- selnih delo v ladjedelnicah, rudo- kopih, v obratih težke industrije, v predelnicah... toda njih življenjski pogoji so mnogo slabši kakor

Ampak: recimo, da je vse res, kar pravi obtožnica. Ali se nam ne vsil- ljuje v tem slučaju vprašanje: Kak- šen pa je ta blaženi režim, ki je takšne izdajalce, prodance in me- že spravljaj na najbolj odgovorna mesta v državni upravi? Kako je mogoče, da je "sodrug Bukarin", ki ga moskovski proces slika kot naj- večjega nasprotnika Rusije in nje- nega režima, bil nič manj nego glav- ni vodja svetovne komunistične centrale, od katere je, koncem kon- cev, v boljševiški Rusiji vse odvi- sno, kakor je v Italiji odvisno vse od fašistične stranke? Kako je mo- goče, da so Stalni in ostali "sodru- gi", dali Jagodi, kot načelniku taj- ne policije, ki je več let neomejeno gospodarila po vsej Rusiji, neomeje- no oblast proti vsem "sovražnikom režima", če je ta isti Jagoda bil sam sovražnik države in oblastni- kov, ki ji vladajo? Kako je mogo- če, da so taki ljudje, kakor se sedaj na procesu kažejo, vodili sovjetske državne finance, zunanjo trgovino, zunanjo politiko, poljedelstvo itd.? In koliko slavospevov smo svoj čas čitali v sovjetski propagandi litera- turi o sovjetskih financih, o polje- delstvu, trgovini itd. baš tedaj, ko so bili načelniki teh ministerstev, oziroma komisarijotov, Grinko, Ro- zenholz, Černov itd.? Torej je bila vsa tista propaganda zlagana in ni- so ti ljudje bili veleumni, ki so Ru- sijo vodili v boljšo bodočnost, amp- pak so bili čisto navadne barabe, ki so skušale narodu škodovati?

Če to ni mogoče, potem tudi ne more biti res ono, kar sedaj trdijo v Moskvi. V takšem slučaju pa ne moremo ubežati drugemu vpraša- nju, ki se nam vsiljuje: Če vse to ni res, če je ves proces samo spre- tno organiziran z namenom, da se Stalin in njegovi ožji sodrugi rešijo — iz Bog vedi kakšnih razlogov — nekaterih svojih dosedanjih so- trudnikov, kakšne pa so potem mo- ralne kvalitete onih mož, ki danes odločajo v Rusiji o življenju in smrti

Tudi levičarsko usmerjene organi-

onega delavstva, ki ga je mogoče uporabiti pri gradnji letal, pri stro- jih, električni industriji, mehaničnih delavnicah itd. Strokovni pouk in specializacija: to je za delavstvo da- nes najvažnejši problem, in sicer po vseh državah. Proizvodnje s stroji ne bo mogoče več zaustaviti. Toda bolj ko se stroj izpopolnjuje, tem težje ga je zaupati neveščemu delav- cu. Izredno občutljiv mehanizem mo- dernih strojev, ki so po svoji pre- ciznosti neverjetno dovršeni, zahte- va tudi inteligentnega in vseskozi večjega delavca, da more obrat brez hibno delovati.

Povečana industrijska delavnost je naravno dvignila vrednost delne popravile so se pa tudi delavske plače. Ko se je delavstvo otreslo moreče more brezposelnosti, je po- stalo zopet bolj samosvesto in je z večjim pogumom pričelo staviti svo- je zahteve. Ponekod zaznamujejo v preteklem letu vrsto velikih stavk,

Anglija, Francija in Italija

Pred začetkom pogajanj — Tudi Francija želi zbliznanje z Mussolini-jevo vlado — Angleži se bodo po- gajali tudi z Nemčijo

Med največjimi državami Evrope se bodo prihodnje dni začela poga- janja za ureditev spornih vprašanj ki so jih razdvaja in ki so po izja- vah angleškega ministrskega pred- sednika nosila v sebi nevarnost no- ve evropske vojne.

Angleški poslanik pri italijanski vladi, kateri se je mudil nekaj dni v Londonu, kjer je dobil navodila za pogajanja z Mussolinijem, je že spet odpotoval na svoje službeno mesto in najbrž bo kmalu prišlo do novega sporazuma med Londonom in Rimom. Verjetno je, da so glavne točke načeloma že rešene, saj bi se sicer Angleži ne bili spustili v poga- janja.

Mnogo pozornosti je vzbudilo tudi dejstvo, da je angleški poslanik v Berlinu imel daljši razgovor s Hi- tlerjem. Iz tega sklepajo, da je An- glija sklenila izboljšati odnošaje tudi z nemško vlado.

Francozi so se tudi odločili za sporazum z Italijo in če teh novih smernic zunanje politike ne bo mo- goče uveljaviti v parlamentu, kjer vlada ljudska fronta, bo po vsej priliki prišlo do vladne krize, ker bo Chautemps prepustil drugemu državniku, da poskusi svojo srečo.

GABRIEL D'ANUNZIA, ITALI- JANSKI POET, JE UMRL

Pretekli torek, ko se je pripravi- dil, da se je močgan- ljal za kosile, je nenadoma iz- rka kap. Pokojni je v moderni li- teraturi uvaževan italijanski umet- nik, posegal pa je tudi v politiko in tekom svetovne vojne si je priza- deval, da bi se proslavil kot vojak in letalec. Po vojni je z legijona- rji vdiral na Reko, zasedel mesto, ki je po mirovni pogodbi imelo biti prosta luka, ter ga s tem zagotovil Italiji. Naš narod, v kolikor je imel z njim opravka, je sovražil in sa- njal je tudi o "osvoboditvi" Dalma- cije.

zacetje iz vsega sveta požijajo v Moskvo protestne brzojavke in za- htevajo, naj se obtožencem vsaj ži- vljenje prizanese. Ni pa preveč ver- jetno, da bo sodrug Stalin uslišal prošnje sodrugo iz Belgije, Fran- cije, Združenih držav in drugod.

kakor v Ameriki, v Franciji, v Bel- giji in Angliji. V Nemčiji, Italiji in s vjetski Rusiji delavskih stavk sicer niso imeli, vendar ne zaradi tega, ker bi bilo po teh državah de- lavstvo povsem zadovoljno, ampak, ker jim politična diktatura stavk ne dovoljuje. V pogledu socialne za- komodaje je mogoče reči, da je ugo- dno napredovala in da se posebno vidno izboljšuje v Združenih drža- vah. Znatne socialne pridobitve mo- re zaznamovati tudi delavstvo v Ju- goslaviji.

Slika svetovnega gospodarstva je torej sledeča: Državno gospodarstvo stoji v znamenju oboroževanja in gospodarske avtarkije. Poživitev gospodarske delavnosti je v precej- šnji meri umetna. Pri tem se kaže vedno večja moč države, ki globlje in globlje posega v gospodarsko ži- vljenje in ga skuša iz obrambno vo- jaških in zunanje-političnih razlogov po svoje usmerjati.

Argentinske vesti

Argentinski izvoz

Znano je, da je Argentina izvozila lani ogromne količine pšenice, lana, turšice in mesa in je izvoz presegel vse rekorde zadnjih deset let. V deželi so bile znatne zaloge poljedelskih proizvodov in sreča je nanasla, da je nastala na svetovnem trgu ugodna konjunktura ter se je blago z lahkoto in po ugodnih cenah prodajalo. Jasno pa je bilo, da se izvoz ne bo mogel dolgo vzdržati na taki višini, kakor je bil lani. Prej ali slej je moral nazadovati. In nazadoval je takoj v januarju t.l., ki izkazuje, v primeri z lanskim januarjem, znižanje izvoza za okroglih 48 od sto.

Močno se pozna znižanje izvoza pri žitu. Tukajšnji čakareri in seveda tudi izvozniki zadržujejo žito, ker so eene na svetovnem tržišču padle, pa upajo, da se bodo v bodočih mesecih popravile in bodo tedaj več zaslužili. Kar se kóruze tiče, so se lani skoro popolnoma izpraznile tukajšnje zaloge, nova turšica pa do konca marca ne bo še prišla na trg, čeprav so se nekatere partije letošnjega pridelka, a najbolj zgodnje, že prodale na buenosaireski borzi. Tudi to je eden izmed vzrokov, da se je izvoz zmanjšal. Znašal je 146 milijonov pesov, dočim je bilo lani v istem mesecu izvoženega za 282 milijonov pesov blaga.

Uvoz pa se je v primeri z lanskim januarjem povečal od 106 milijonov na 146 milijonov pesov, t.j. za 37 od sto ter je torej argentinska trgovinska bilanca za januar 1938 negativna.

NORMALNA URA

S 1. marca smo kazalec na urah pomaknili za 60 minut nazaj ter imamo sedaj spet pravo uro; tako bo do novembra, ko bo najbrž vlada spet odredila, da moramo svoje življenje uravnati po "poletni uri". Podaljšanje noči za celo uro, ki je letos padlo prav na noč med pustnim torkom in pepelnico, je prav prišlo buenosaireskemu prebivalstvu ki je po stari navadi proslavljalo Kurenta.

Pred volitvami

Volilna kampanja, ki je bila v pustnih dneh popolnoma utihnila, se je sedaj spet začela. Od strank, ki se bodo udeležile prihodnji volitev za delno obnovo parlamenta, so najvažnejše "concordancia", t.j. konservativci in radikalski antipersonalisti, radikalska stranka in socialisti. Prvi dve, ki tvorita vladno koalicio, imata sedaj, ko so se tako radikalji kakor socialisti razcepili, še večjo verjetnost, da bosta pri volitvah dosegli lepe uspehe.

Oni radikali, ki so bili zastopili iz stranke zaradi nerednosti, ki so se izvršile pri notranjih volitvah za kandidate, so sedaj ustanovili novo

politično skupino, ki nosi naslov "Unión Cívica Radical — Bloque Opositor" ter jo je sodna oblast tudi že priznala kot samostojno stranko. Ta nova stranka bo samostojno nastopila z lastnimi kandidati. V glavnem mestu je za kandidata na senatorsko mesto določila dr. Gue-mesa.

Druge manjše stranke, kakor delavski socialisti in "Concentración Obrera" ne bodo nastopile z lastnimi kandidati za senat, marveč bodo volile le lastne poslance in občinske svetovalce v Buenos Airesu. Pri senatnih volitvah bodo delavski socialisti podprli radikale, "Concentración Obrera" pa socialističnega kandidata dr. Brava.

Volitve v Buenos Airesu bodo zanimive, ker si stojijo nasproti, kot kandidati za izpraznjeno senatorsko mesto, popularni in vplivni politiki, a tudi za to, ker bo "Concordancia" napela vse sile, da zbere čimveč glasov tudi za poslance ter s tem okrepi svoj položaj v poslanski zbornici, kjer sedaj nima varne večine.

Volitve bodo v glavnem mestu 27 t.m.; poslovalo bo 1.867 volilnih komisij s 5.681 funkcionarji.

RAZPADANJE RADIKALSKE STRANKE

Spor, ki je nastal v radikalskih vrstah v Buenos Airesu, se širi tudi v provinco. Tako je prišlo do razkola tudi v Salti, kjer je bilo izključenih več vplivnih radikalov, ki so kritizirali delo glavnega vodstva stranke.

VELIK POŽAR V SAN FERNANDU

V sredo ponoči je izbruhnil v pogrebem podjetju v ul. Tres de Febrero 701 v San Fernandu velik požar. Krajevni gasilci in oni iz Tigreja so si močno prizadevali, da bi ogenj pogasili, vendar pa so plameni le vpepelili velik galpón in vse, kar se je v njem nahajalo. Zgorelo je več zasebnih avtomobilov, vozov in enajst konj. Škoda cenijo na 100.000 pesov. Čuvaja je policija aretirala in sedaj preiskuje, ali je morda mož kaj kriv v zvezi s tem požarjem.

PODIVJAN ZAKONSKI MOŽ

Tomaso Aguirre, star 38 let, mož nasilne narave in zelo pijači vdan, je hudo gospodaril v družini in se s posebno brezobzirnostjo znašal pogostoma nad svojo 30letno ženo Roso, materjo 5 otrok, katero je končno v ponedeljek smrt rešila nadaljnjega trpljenja. Okrog polnoči je Tomaso spet prišel pijan domov, v ul. Trafal 3774. Ko mu je žena očitala, zakaj ne pride k pameti, se je mož razkačil, jo vrgel na tla, jo začel brcati, teptati in pretepati s pasom in sicer vpricho otrok. Na njihovo jokanje in na vpitje žene

so prihiteli sosede ter podivjana ga moža prijeli. Ženo so prepeljali v bolnišnico Penna, kjer je v sredo podlegla poškodbam. Bolnišnica je obvestila policijo, ki je Aguirreja aretirala. Pet otročičev je sedaj brez matere in brez očeta.

SMRTEN PADEC

V bolnišnici Ramos Mejía je v ponedeljek umrla 15-letna deklica Rosalia Doval, ki je bila padla z višine treh metrov v ul. Entre Ríos 555, kjer je stanovala s svojimi starši.

V ŽIVO APNO JE PADEL

V ponedeljek so se igrali nekateri otroci na križišču ulic Schmidel in Escalada. Tam je bila jama z živim apnom. Ko so se otroci podili, je v to jamo padel 7-letni Ruben Papalardo. Ko so ga ljudje izvlekli iz nje, je bil že ves ožgan, po vsem telesu. V bolnišnici Salaberry je po hudih bolečinah izdihnil.

ZASTRUPLENO VODO JE PILA IN UMRLA

Nesrečno naključje je hotelo, da sta dva otročička povzročila neho-te smrt svoje matere.

Luisa Vicente, stanujoča v ul. Nicaragua 4715, stara 31 let, je doma izpila kozarec vode, kmalu zatem pa začutila hude bolečine ter se radi tega zatekla v bolnišnico. Bilo pa je že prepozno; v hudih bolečinah je kmalu nato izdihnila. Ugotovili so, da je pila zastrupljeno vodo. Otroka sta bila, morda tudi nevede, vrgla v kozarec japonsko vžgalico, ki je vodo zastrepila in s tem povzročila smrt mlade matere.

Tako pravi kronika. Vsak pаметen človek, ki to čita, se pa mora vprašati, ako je mogoče, da oblast dovoli prodajanje igrač, ki vsebujejo tako hude strupe. Japonske vžgalice kupujejo otroci, da z njimi drgnejo po zidu in se zabavajo z malimi eksplozijami, ki jih vžgalice povzročajo.

Veliki zavod

"RAMOS MEJIA"

VFNFRFAS

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje.

SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914)

KOŽA: Kronični izpahi, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravioletni žarki.

ZLATO ŽILO: zdravimo brez operacije in bolečin.

SPOLNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Ciarelliju.

ZIVNE BOLEZNI: Nevrašenja, izguba spomina in šibkost.

REVMATIZEM: kila, naduha, gota. Šibkost srca zdravimo po modernem nemškem načinu.

PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča.

ŽELODEC: upadel, raširjeni, kislina, težka prebava, bruhanje, rane.

CREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka.

GRLO, NOS, USESA, vnetje, polipi: brez operacije in bolečin.

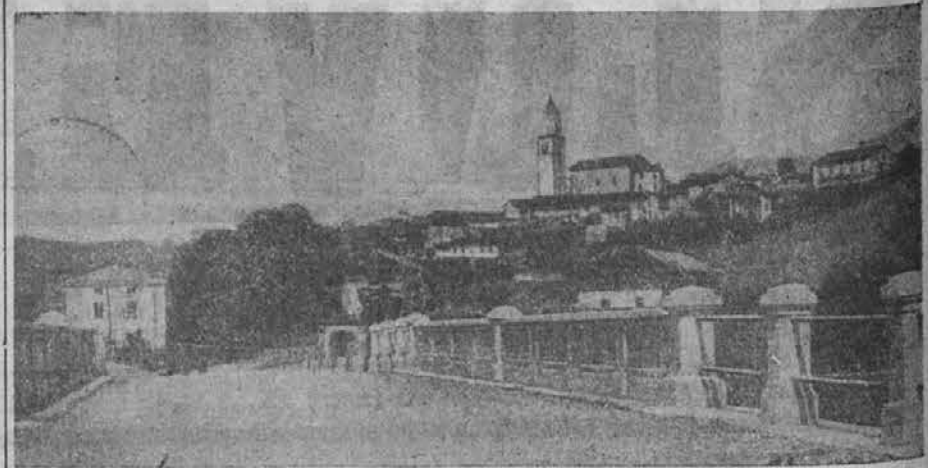
Popolno ozdravljenje \$ 30.—

Plačevanje po \$ 5.— na teden.

Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi SPECIJALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenje zajamčeno. — Ugodno tedensko in mesečno plačevanje.

Od 9—21 ob nedeljah od 8—12

Rivadavia 3070 Plaza Once

Rihemberg na Vipavskem od kjer je mnogo Slovencev v Argentini

NOV ZLOČIN MAFIJE

Ko še ni pjasnjen v vseh podrobnostih umor tolovaja "Chicha Chica", je čórdobska policija že prišla na sled novemu zločinu, ki ga je izvršila zloglasna mafija. Žrtev tega zločina je bil tolovaj Juan Giardino.

Imenovani je bil eden izmed onih članov rosarijske mafije, ki je leta 1932 ugrabila buenosaireskega zdravnika dr. Favelukesa ter dobila zanj 150.000 pesov. Ta denar je dobil v roke Giardino, ki ga je potem razdelil med ostale "sodelavce". Njegovi pajdaši so pa kmalu začeli dvomiti o Giardinovi poštenosti; sumil so ga, da jim je en del odkupnine utajil ter jih torej osleparil. Ko so pozneje bili gotovi, da se je to res zgodilo, so sklenili, da Giardino za kazen spravijo na drugi svet. Leta 1935 sta ga dva člana tolpe, Valderrame in Nicolini, obiskala na njegovem stanovanju ter ga tam s kolom pobila na tla. Z žico sta ga zvezala tako, da je bil kup čim manjši, nakar sta ga stlačila v vrečo in potem, z avtom šoferja Padille, odpeljala na čarko nekega Cerare, ki je bil tudi član mafije. Ker se je Giardino, ki še ni bil mrtev, začel premikati v vreči, je Valderrame parkrat lopnil po njegovi glavi z nekim stolom, nakar so zanetili velik ogenj ter žrtev položili na grmado. Ker se jim je zdelo, da se Giardino še vedno giblje v vreči, so sprožili tri strele vanj.

Policija je aretirala že celo vrsto članov mafije in nekatere pa še išče. Vsi so doma iz Italije, odkoder so prenesli tudi svojo zločinsko organizacijo.

Domnevajo, da bo sedaj, pri preskavi, prišlo še marsikaj na dan.

POZIV

Kralj. poslaništvo v Buenos Airesu, ul. Rodriguez Peña 1102, vogal Charcas, poziva vse jug-slovenske državljane, vojne obveznike, ki niso še dovršili 25. leto starosti in pa

tudi one, ki so se doslej že prijavili za ureditev svoje vojne obveznosti po čl. 45 zakona o ustrójstvu vojske in mornarice, da se v smislu čl. 55 začasnega pravilnika o nabirih osebno zglasijo v nedeljo 3. aprila 1938, od 9. do 12. ure, v kralj. poslaništvu, kjer bodo zdravniško pregledani.

Po čl. 152 "Navodil za konzularno službo", bo moral vsak nabornik pred pregledom izročiti naborni komisiji tri kopije svoje slike v velikosti 6 x 6 cm ter \$ 5.— k.t. takso za honorar zdravniku.

POSLANIŠTVO KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Charcas 1705 — Bs. Aires

Kr. jugosl. poslaništvo poziva, da se mu javijo sledeči naši izseljenci:

Pěrun Karel, roj. v Vink. Novem Selu. Priselil se je 1925 leta. Zadnji njegov znan naslov je iz 1937 1. januarja, kjer se je zgledil z estancije "Nuevo Picadero" Arboledas F.C.S.

Mojsinović Petar, roj. v Zakorenju, Slav. Požega. Dospel 1928 leta ter se je zadnjikrat zgledil s: Panaderia Juan Molnar, V. Angela Chaco.

Mihajlov Ana iz Srp. Elemira, ki se je zadnjikrat zgledila z naslova: Calle Marmol 1111 Bs. Aires in si cer 1934 leta.

Dekić Marko iz Carskega Brega. Priselil se je v Argentino 1926 leta. Zadnjikrat se je zgledil 6. X. Rio Negro. 1930. z naslova Coronel Pringles, Rio Negro.

Andraš Grbač, po poklicu mizar. Dospel je 1924 leta. Zadnji njegov naslov: San Martin 666, Buenos Aires.

Huber Martin iz Bijeljine, roj. 1912 leta. Priselil se je v Argentino pred 15 leti in se ni več ogledil. Zdi se, da se sedaj nashaja v Sao Paulo, Brazilija.

Ako hočete biti zdravljeni od odgovornega zdravnika

zatecite se k

Dr. A. GODEL

AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE PO FRANCOSKIH IN NEMSKIH NAČINIH

Krone in kožne bolezni

ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNO

Ženske bolezni bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specija. listi za pljučne, srčne, živ

reumatične bolezni

ŽARKI X — DJATERMIA — ANALIZE

Sprejema se od 9. do 12 in od 15 do 21.

GOVORI SE SLOVENSKO

CALLE CANGALLO 1542

CERVEZA FRESCA
QUILMES
EN BOTELLAS DE LITRO

CON FRIO O CON CALOR

BEBA QUILMES,

¡O MEJOR

Vesti iz organizacij

Jan Kacin:

Z mojih počitnic

Četudi sestra in svak nista marala, da bi kolovratil okrog, ko sem prišel z namenom, da ostanem pri nji, sem se le odločil, da obiščem Córdoba. Mislil sem, da je bliže, pa mi je vzel ocelih sedem ur vožnje z avtomobilom v eno samo smer. Omeniti moram, da v Argentini avtomobil zelo konkurira železnici, zato skušajo velike železniške družbe ves promet monopolizirati, poleg železnic, podzemnih železnic in tramvajev tudi avtomobilski promet. Potniški avtomobili, s katerimi sem se vozil, so bili izdelani v Buenos Airesu od tvrdke Ngeco, pri kateri je zaposlenih lepo število Slovencev. Pot z Río Cuarta v Córdoba je po nekaterih krajih zelo slaba, po sebnosti tja je bilo tako, nazaj pa sem jo mahnil po drugi strani in je bila pot veliko boljša.

Vozil sem se skoz razna naselja, katerih imena ne kaže tu navajati, četudi so v nekaterih naseljenih naši Slovenci, kot v Almafuerde, Río Tercero, Alta Gracia, Río Grande in drugod. Vendar živijo naši ljudje tle kot profesionalni delavci; kolona, v kolikor je meni znano, ni nobenega. V Río Tercero je lepo letovišče, ki ga sedaj urejujejo. Zgrajenih je že več nemških, dujnajskih in italijanskih hotelov, več stavb pa nanovo zidajo. Ne daleč od tam bodo zidali tudi vojaške smodnišnice in druge tovarne za orožje. Ravno tiste dni, ko sem bil jaz tam, so se bili pripeljali vojaški izvedenci, ki so položili temeljni kamen. Ne vem sicer čemu se Argentina oborožuje ter posrema evropsko oboroževalno "kulturo", saj sem tudi ravno te dni čital, da nameravajo ustanoviti lastno ameriško Zvezo narodov na temelju mirovnih dogovorov, sprejetih lansko leto v Buenos Airesu. Pa tih morda bojijo evropske fašistične ekspanzije, pred katero niso varni niti oddaljeni kontinenti, kakor je celo Roosevelt sam že zatrjeval.

V Córdoba sem bil samo en dan, ker nikakor nisem utegnil več. Obiskal sem nekatero naše rojake, ki sem jih bil ohranil v najlepšem spominu, ko sem bil pred tremi leti tam. Žal mi je bilo, da sem moral oditi, ko še pozdraviti nisem utegnil vseh. Po povprečnem opazovanju sem ugotovil, da se imajo naši ljudje v Córdoba in okolici prilično dobro. Zaslužek ni bogve kako velik, vendar ni nobenega brez dela. Mnogi imajo lastne hišice, ki z lepim

vrtom in latnikom spominjajo na dom. Nekateri naši rojaki imajo tudi lastno dobro urejeno obrt. Obiskal sem tovarno parketov, last Karla Gregoriča in druga, ki bi se po mojem mnenju dala na nekaki zadržni podlagi razviti v velik obrt. Več Slovencev z delniškim kapitalom in večjih dela bi se moralo združiti, pa bi ustvarili močno podjetje. Škoda, da tukajšnji Slovenci za skupne gospodarske akcije doslej nismo imeli preveč smisla in si mora pač vsak sam pomagati, kakor ve in zna.

Kar se tiče društvenega delovanja, naši v Córdoba skoro povsem mirujejo. Na zimo bodo spet kaj oživeli. Zdi se mi, da je več strpnosti nego kdaj prej. Rekli so mi, da namerava Jugoslovansko podporno društvo kupiti lastno zemljišče ter priti enkrat na svoje. Kot smo že večkrat v našem listu naglasili in se je tudi v tem pravcu začelo gibati naše izseljenstvo, je to edini pravi začetek.

Napisal bi lahko še marsikaj zanimivega s teh počitnic kot na pr. da smo pri sestri in svaku vedno večerjali v družbi krastač, ki so pod mizo hlastno pobirale neke strupene pajke, in jih imajo ljudje vsled tega kot domače koristne živali, kar tudi so. Sicer pa krastača, po mojem mnenju, ni grda in umazana žival in jo je celo pesnik Golia, ki ga poznate, saj je bil pred leti v Buenos Airesu, ovekovečil v neki svoji pesmi. Povedal bi tudi lahko, kako na kampu vsa dekleta nekako presrečno pozdravljajo vse fante z "adios", če jih poznajo ali ne; kako se z vaškega vrta zbežali divji zajci, da sem se jaz lahko nemoteno šetal po njem itd.

Omenim naj le še to, da sem se nazaj grede vozil z nekim Angležem in njegovim sinom. To bi ne bilo nič posebnega. Pač pa mi je zelo ugajal način občevanja med očetom in sinom. Sin in oče sta se namreč medsebojno razgovarjala povsem prosto kot bi bila prijatelja in ne oče in sin, in govorila sta tudi o stvarih, ki se jih pred starši mnogi mladeniči in mladenke sramujejo. Posebno otroci Italijanov, Špancev in tudi Slovencev imajo pred starši večkrat dvomljivo spoštovanje v tem pogledu, kar nikakor ne more biti koristno in priporočljivo. V vsaki zadevi je najboljši prijatelj in svetovalec sinu oče in prav tako hčerki mati. Oče in mati sta si v življenju dovolj izkušeni nabrala, zato natančno vesta, kaj je otrokom koristno za telesni in duševni razvoj. Na-

vadno rečemo, da naši stari ne vedo, kaj je življenje, pa je ravno nasprotno res. Kot sem rekel, tako lepega zaupanja med starši in otroki še nisem videl kot pri zgoraj omenjenih Angležih. Oče je kazal kakih petdeset let, sin pa še dvajset ne; prvi je govoril zelo slabo španščino, drugi pa gladko. Čitala sta "Buenos Aires Herald" ter sta se na zunaj in na znotraj brez kakega sramu kazala, da sta ponosna Angleža. Vendar, četudi navidezno hladna zunanost, ki je lastna vsem Angležem, nekako odbija, so vseeno zelo vljudni in prijazni, brez ozira na socialni položaj.

S tem bi bil lahko konec mojih počitniških doživljajev, vendar naj dodam še to-le:

Prejšnjo nedeljo sem se odpeljal na Delto, to je onkraj reke Paraná. Iz San Fernanda vozi tja več bark in tudi ni predrago ter je dovojn udobnosti. Tam na Delti je kupil naš rojak in naročnik našega lista, Černe Ivan, ki živi v Floridi, lepo zemljišče, zasajeno s sadnim drevjem. Zdelo se mi je kakor v raji in tudi vsakovrstnega sadja si nisem bil že dolgo toliko privoščil kotokrat. Na to stran reke Paraná je že skoro ves svet pokupljen ter so povsod zgrajene krasne letoviščne hiše raznih klubov in tudi posameznikov; na ono stran pa je še mnogo možnosti za sadjarje.

Enkrat pozneje bom morda napisal, kako bi si po mojem mnenju mogli mi Slovenci kot posamezniki in celota gospodarsko pomagati. Manjka nam vse: lasten denarni zavod, organizacija vzajemne pomoči; in še marsikaj.

Izmed mnogih drugih potreb naj omenim tudi potrebo, da bi razmišljali o tem, kako ugoditi mnogim staršem zunaj na deželi in tu v mestu, kateri želijo, da bi slovenska šola bila tudi zavetišče, ki bi sprejemalo za primerno odškodnino otroke v popolno varstvo in oskrbo. Vse to so vprašanja o katerih bo treba še mnogo pisati.

Pust v Taboru in Prosveti

Z dvema veselima prireditvama sta Prosveta in Tabor skupno proslavila letošnji pust. Na pustno soboto je bila zabava v prostorih Prosvete ob lepi udeležbi članov in prijateljev obeh društev. Na sporedu je bilo več pevskih točk, ki so jih izvajali moški in mešani zbor Prosvete in pa znani kvartet Jadran, naker je šla na oder zabavna enodejanka Ludvika Thome "Lotkin rojstni dan", ki je gledalec spravila v dobro razpoloženje. Glavni vlogi sta igrala ga. Rozina Nanutova in Ivan Bergine, ki nam je dobro podal raztresenega in s hudimi očetovskimi skrbmi obloženega profesorja Giseliusa. Ga. Nanutova, v vlogi Giseliusove žene, je igrala z veliko naravnostjo ter mnogo pripomogla k uspehu igre. Dobri so bili tudi ostali diletanti: Groserjeva kot profesorjeva sestra Celestina, Švagelj kot bojazljivi snubeč dr. Apel, M. Mavčeva kot Lotka in M. Mijljeva kot Babeta. Po sporedu je bila živalna zabava s plesom, ki je trajala do ranih ur.

Na pustni torek pa sta navedeni društvi priredili skupno zabavo v prostorih Tabora. Zabava je bila prav dobro obiskana in zelo animirana ter se je tudi zavlekla do zgodnjih ur v pepelnico.

v vsako izseljensko hišo
"Slovenski list"

Naši v Córdoba: Skupen zlet Jugosl. podp. društva in Iskre v Carlos Paz 5. februarja 1938.

Zabavni večer v Taboru

V soboto 19. marca, na dan sv. Jožefa, bo v društvenih prostorih Tabora, ul. Paz Soldán 4924, domača prireditev. Poleg drugih točk bo na sporedu tudi ponovitev vesele enodejanke "Lotkin rojstni dan". Poskrbljeno bo, da bo dovolj stolic za vse udeležence. Prireditev se bo začela ob 8. zvečer.

SLOVENSKA ŠOLA

Šolsko društvo na Paternalu obveščá tem potom člane društva, da čimprej poravnajo članarino. Ob enem se naprošajo tudi ostali prijatelji društva, oz. naše slovenske šole, da pošljejo ali osebno izročijo svoje prispevke za šolo.

KDOR HITRO DA — DVAKRAT DA. To geslo naj nam bo vedno pred očmi.

Nadalje društvo prosi rojake, da bi mu sporočili, če je mogoče komu znano, za kake primerne prostore za šolo na Paternalu. Dosedanji prostori so namreč pretesni ter ne odgovarjajo povsem namenu šole.

Vrtec za otroke od 3 do 6 let, že posluje cel mesec.

Redni pouk za ostale šoloobvezne otroke, je začel v sredo dne 2. t. m. Otroci, katerih starši to želé, dobijo v šoli tudi okusno kosilo proti mali odškodnini. Za vse informacije vprašati pri vodstvu šole, oz. čč. šolskih sestrah v šoli, na Paz Soldán 4924, ali pa na stanovanju čč. sester, Paz Soldán 4932 na Paternalu.

Rojaki, podpirajte po svoji moči to prvo in res prepotrebno šolo za naše male.

ODBOR ŠOL. DRUŠTVA NA PATERNALU

ŠTORKLJA

Štorklja je obiskala prejšnji teden Ivanko in Alojza Deklevo ter jima je podarila brhkega sinčka. Čestitamo!

KROJAČNICA NA PRODAJ

Pod zelo ugodnimi pogoji se prodá zelo dobro idoča krojačnica. Naslov na uredništvu Slovenskega lista.

ŠE ENA ŠTORKLJA

Pretekli teden je obiskala teta štorklja tudi Rozalijo in Vinkota Batagelj in jima prinesla čvrstega fantka, ki mu bodo dali ime Edvard Veneslav. Čestitamo!

ZALOGA DOBREGA VINA

Franc Kurinčič

Kadar imaš ohcet; j krst; obisk in sploh kadar rabiš vino; obišči ali pokličí na telefon Kurinčiča, ki ti bo nemudoma ugodil in na dom postregel s prav dobrim vinom, saj ga imam v zalogi 25 vrst.

— Ne pozabi GARAY 3910, — telefon 61-5384 BUENOS AIRES

IZ CORDOBE

Naš poslanik dr. Izidor Cankar je obiskal našo kolonijo

Preteklo nedeljo se je mudil med nami g. minister dr. Izidor Cankar z gospo. Prav v zadnjem hipu smo zvedeli za njegov prihod in nas je ta vest seveda razveselila, dasi nam je bilo obenem tudi žal, da se ni smi mogli pripraviti na ta obisk tako kakor bi se spodobilo in kakor bi bila tudi naša želja. No, pa upamo, da je g. minister vkljub temu odnesel s seboj prijazen vtis o naših tukajšnjih ljudeh. Z zastopnikom naše države smo se sestali v hotelu "Bristol" ter smo se tam z njim pomenili o potrebah naše kolonije ki — če štejemo vse, kar nas je tu Jugoslovancov — je močna dovolj, da bi mogli tudi na društvenem polju kaj več pokazati nego smo doslej. Na sestanku je bilo navzočih več ko 30 zastopnikov našega izseljenštva iz vseh krajev naše domovine.

G. minister nam je vtil nov voľjo do skupnega dela ter nam tudi svetoval, kako bi mogli na najbolj uspešen način združiti svoje sile za blagor nas vseh in za čast našega imena v Córdoba in okolici. Sedaj se tu menimo, kako bi na najbolj primeren način udeležili migljaje, ki nam jih je dal g. minister Cankar.

Ta visoki obisk je bil za nas vse izreden dogodek, ki nam bo ostal trajno v spominu. Seveda pa upamo, da ni to prvi in zadnjikrat, ko nas je obiskal zastopnik naše narodne države marveč, da se nas bo g. minister ob priliki spet spomnil, saj čitamo o njem da se mnogo zanima za naše izseljenštvo ter je že mnogo kolonij obiskal.

Dругih velikih novic nimamo in je itak pred nedavnim bil med nami sourednik slovensk. lista ki se je na lastne oči prepričal, kako se imamo in kako živimo. Nekoliko so se prilike izboljšale v gospodarskem pogledu pa tudi kar se naših medsebojnih odnošajev tiče. Tako sta Jugoslovansko podporno društvo in Iskra priredila pretekli mesec skupen piknik, ki je prav lepo uspel. Da boste videli oliko nas je bilo, Vam pošiljam sliko. Morda jo celo objavite. Ko se bo pokazala prilžnost, se bom spet kaj oglašil. Tudi mi iz Córdoba bi morali nekoliko bolj skrbeti da pride kaj večkrat naš glas v Slovenski list.

Dopisnik.

OLANSKI SESTANEK.

Jutri, v nedeljo 6. marca ob 5. uri popoldne sestanek članstva S. P. D. I. Vsi, ki se zanimata za bodoče delovanje društva ste vabljeni, da se ga udeležite.

Tajnik.

PRVA VELIKA KAMPANJA

za

„Slovenski List“

PRVA NAGRADA

Vozni listek za Evropo in nazaj

Vsak star naročnik, ki pridobi novega naročnika, dobi za vsakega po eno srečko in vsak nov naročnik dobi tudi eno srečko, ko plača naročnino za celo leto.

Nudi se lepa prilika, da bo eden izmed naročnikov, kogar bo zadela sreča, obiskal brezplačno svoje kraje.

Kadar govoriš s prijateljem ali prijateljico, ali jim pišeš, razloži jim, kakšna sreča jih lahko doleti, če se naročijo na

"SLOVENSKI LIST"

Naročniki in naročnice! Če le vsak enega naročnika pridobite, pa je zadeva rešena.

Če dobiš več naročnikov, dobiš več sreček in s tem večjo možnost, da zadeneš glavni dobiček.

NA DELO, VSI, ZA VEČJI "SLOVENSKI LIST"

UPRAVA

Slovenci doma in po svetu

SLOVENCİ IN HRVATJE POD ITALIJO

Znano italijansko založništvo Bemporad je izdalo "Almanaco italiano" za leto 1938. Ta almanah, ki uživa največji ugled v Italiji pa tudi zunaj nje, urejuje že 43. leto Fumagali. V letošnjem letniku je almanah prinesel tudi podatke o narodnosti odnosno občevalnem jeziku v Italiji.

Pravilno trdi, da je v Italiji 97% Italijanov, da pa živi poleg teh tudi veliko Slovanov in Nemcev, in sicer 600.000 Slovencev in Hrvatov v Julijski Krajini ter 230.000 Nemcev na Južnem Tirolskem.

Ta resnična ugotovitev tako uglednega italijanskega almanaha, ki je izšel v Italiji v 16. letu fašistične ere, je seveda vzbudil nejevoljo pri oficijoznem tržaškem glasilu "Popolo di Trieste". Glede Nemcev na Tirolskem je še nekoliko popustljiv in pravi, da 30 tisoč več ali manj ne igra nobene vloge. Glede Slovanov v Julijski Krajini pa absolutno zavrača navedene podatke. Predvsem daje docela novo definicijo Julijske Krajine, namreč kot ozemlje, ki leži med Livneco (Livenco), Alpami in Kvarnerom in ki obsega videmsko, goriško, tržaško, puljsko in reško pokrajino. Priznava da živijo Slovani v vseh petih pokrajinah (še večeraj pa je docela zanikal njihovo eksistenco in jim odrekal tudi vsako pravico!), toda število Slovencev skupno z onimi v Reziji in ob Nadiži čeni k večjemu na 230.000.

Članek je pač prezrl, da je celo uradno štetje leta 1921, dognalo 292.926 Slovencev samo med italijanskimi državljanji. Število Hrvatov pa čeni "Popolo di Trieste" na 150.000. V tem pogledu je pravičnejši kakor uradno štetje, po katerem naj bi jih bilo samo 92.800!

Da pa članek sploh nima pojma o narodnostnih prilikah v Julijski Krajini, priča dejstvo, da so v Reški pokrajini poleg Italijanov samo Hrvatje. Zato sklepa članek, da je v Julijski Krajini največ 380.000 Slovencev in Hrvatov, ako vzamemo za podlago občevalni jezik.

Toda že nekaj vrstic nižje pripušča članek že možnost dokaj večjega števila. Trdi namreč, da je omenjeni almanah pretiral število Slovanov najmanj za 20%. Od 600.000 pa je, kakor uči matematika, 20% točno 120.000.

Tako da je tudi po "Popolovem" članekarju v Julijski Krajini vsaj 480 tisoč Slovencev in Hrvatov. Se-

veda skuša članekar svojo ugotovitev ublažiti s tem, da bi bila zadeva drugačna, ako bi se hotelo dognati izvor teh Slovanov, češ, da so to na pr. ti tudi potomci Grkov z grških otokov, Albancev in ne vem še katerega naroda, ki jih je semle naselila beneška republika, da bi tako zopet obljudila po boleznih in kugah opustošeno deželo. O tem da pričajo razni grški, albanski, romanski in dalmatinski priimki v Istri. Neglede na to, da bo članekar težko raztolmačil čudež, da so se vsi ti narodi, ki so se naselili v redko obljudeno Istro po polnoma asimilirali po italijanskih trditvah neobstoječemu slovanskemu življu, in da jih ni mogel pritegniti v svojo sfero italijanski življelj, ki je po mnenju italijanskih piscev bil na tem ozemlju vedno vladajoči in je tudi kulturno nadkrijeval slovanski element, bo moral tudi pojasniti dejstvo, da so ti tuji priimki bolj razširjeni med tako zvanimi Italijani v Istri kakor med Slovenci in Hrvati in da so nosili ti Italijani vsaj do nasilne izpremembe pod fašističnim režimom čista slovanska imena.

EDVARD ŽVANUT UMRL

V Ložicah pri Vipavi je umrl 15. jan. t. l. posestnik Edvard Žvanut, po domače Gavc. Bil je spreten kmetovalec, precej izobražen mož, pevovodja in godbenik. Svoj čas sta njegov pevski in pa tamburaški zbor naravnost slovela in marsikateri udeleženec bivših nanaških izletov Planinskega društva se bo gotovo še spominjal Gavca in njegovih pevcev, ki so ob takšnih prilikah delali družbo izletnikom iz Trsta, Gorice in drugih krajev.

Žvanutov dom ob francoski cesti stoji že več ko 200 let; stara Žvanutova gostilna je slovela tudi kot zgodovinska imenitnost, ker so baje v njej popilil čašo vipavca veliki Napoleon, general Radecki in stari Franc Jožef. V zadnji letih je moral Žvanut gostilno zapreti, da se reši večnega šikaniranja s strani karabinerjev in fašistov. Ker se je v družtvih mnogo udeleževal, so ga Italijani od samega začetka vzeli na piko; ob neki priliki so ga celo aretirali in pozneje, ko so na njegovem vrtu našli raztrgano italijansko zastavo, ki so mu jo podtaknili provokaterji, je bil v velikih skripicah. Ker ni bil bojevitega značaja, se je začel izogibati društvu in družbe ter so mu zaradi tega nekateri začeli očitati, da se je prodal. Ljudje, ki so ga dobro poznali, so zatrdjevali, da so takšni očitki neutemeljeni. Na Gavca samega so vplivali tako, da se je še bolj zaprl sam

vase in se oddaljil od domačinov. Edini zvesti prijatelj mu je do zadnjih dni ostal znani kmetski pesnik iz Podrage, Aleksander Žgur.

Pokojni zapušča ženo Pavlo in šest otrok. Naj mu bo lahka domača zemlja!

NAMEN PUBLIKACIJE "SVETA GORA"

Istra piše:

Gorica, januarja 1938. — Kakor smo že poročali, da bo začela izhajati v Gorici nabožna publikacija pod imenom "Sveta gora". Izdajali jo bodo italijanski franciskani s Svete gore. Namen knjižice ni morda ta, da bi zadoščal kulturnim ali dušnim potrebam našega naroda na Primorskem, temveč da bi o priliki tristoletnice svetišča na Sv. gori, privabili tja največ Slovencev, ki bi tako materialno podprli italijanske redovnike, kateri so prišli na mesto slovenskih očetov in bratov.

Vinko Vodopivec 60 letnik

Kdo bi si mislil: naš Vinko Vodopivec, ki je v svojih skladbah še vedno tako mlad in živahen, je praznoval 16. pr. m. svojo šestdesetletnico. Ta vsekakor važen in pomemben dan v življenju vsakega ustvarjajočega duha, obhaja naš priljubljeni in daleč preko mej naše domovine znani "goriški slavček" v tihi skromnosti svoje kronberške župnije. Niti njegovi farani in celo njegovi pevci, ki mu pojejo pri slovesni sv. maši, večinoma njegove skladbe, ne vedo za njegovo slavje. Res, skromen je naš Vinko, čeprav ga moramo prištevati med naše najodličnejše glazbenike in mu gre priznanje, da so njegove skladbe naj bolj priljubljene vsepovsod, kjer prebivajo Slovenci. Za to smatramo za dolžnost, da danes na tem mestu postavimo bežen spomenik njegovi osebni skromnosti in njegovi veliki, osvežujoči ves narod dvigajoči, kulturni osebnosti.

Rodil se je Vinko Vodopivec 16. jan. 1878 v Ročinju, kjer je njegov oče takrat učiteljval. Kmalu pa se je družina preselila v Podgoro pri Gorici in je tam Vinko preživel mladostna leta kot ljudskošolski učenc in goriški gimnazijec ter bogoslovec. Novo mašo je pel v Grgarju leta 1901. Kaplanoval je najprej v Kamnjah na Vipavskem, nato v Črničah. L. 1907 je prišel kot vikar v Kronberg in praznuje zato letos tudi tridesetletnico svojega dušnega pastirovanja v tem prijetnem okolju goriške okolice. L. 1936 je bil kronberški vikariat povišan v župnijo: g. Vinko je postal tako

Podgora pri Gorici

prvi župnik v Kronbergu, kjer deluje še danes.

Tako govore suboparni podatki slavljenčevega življenja, ki ne nudijo nobenih posebnosti. Vendar ne smemo preiti dveh dogodkov, ki bi bili lahko postali usodni. Nekéga popoldneva je šel s svojimi tovariši bogoslovci na sprehod iz mesta po poti pod Kostonjéveco v smeri proti Kronbergu. Ob poti so takrat rasli ponosni topoli. Stopal je s svojim tovarišem Plesničarjem. Nepričakovano zavihra neurje in strela udari v topol, mimo katerega sta ravno korakala Plesničar in naš Vinko. Nesrečni Plesničar je obležal na mestu mrtev, Vodopivec pa je samo omedlel. V težke nevarnosti so ga pahnili tudi vojna leta 1916—1918, združena z begunstvom. A tudi te burne dne je preстал in tako sedaj praznoval šestdesetletnico.

Vinko kot skladatelj ima izreden umetniški dar. Je fino čuteč glasbenik, ki pozna do dna ljudsko dušo, dušo pevcev in poslušalcev. Njegova zdrava, jasna, ljudska melodika, zadene živo v dušo, ogreje srca pevcev in poslušalcev. Njegovi napevi privre: zdaj iskreni in pobožni, zdaj krepki in veseli, a tudi globoki in resni iz njegovega srca. V harmonijah hoče biti vedno preprost in ne izumetničen, da ga zmorejo tudi navadni in šibki zbori, ki si želijo zdrave in tečne glasbe. Zaradi teh svojstev ga je vzljubila velika večina pevskih zborov. Vodopivčeva pesem doni po vseh korih. Poznajo jo pri nas v Jul. krajini ravno tako kot na Kranjskem in na Štajerskem. Zdi se mi, da bi Vinko lahko komponiral tudi težje skladbe, ki bi bolj ustrezale zahtevam modernih dni, ki se poglobljajo v nerazumljivo tehniko, ki ne gre k sreči preprostejši poslušalca, toda on tega noče. Njegovo načelo je bilo in si ga hoče ohraniti: Piši tako, kot ti pesem privre iz srca, preprosto, občuteno,

lahko umljivo da bo zakipelo srce in se ogrel duh in bodo imele užitek široke plasti poslušalstva.

Ko želimo ob šestdesetletnici slavljenca še dolgo vrsto zdravih, plodonosnega kulturnemu delu posvečenih let, mu iskreno kličemo: Naprej, iz ljudstva za ljudstvo, za njegovo glasebni in srčni podvig!

Orjaško je delo ki ga je nagromadil Vodopivec v cerkveni in svetni glasbi. Ne prišli bi do konca, če bi začeli naštevati. Njegove maše, requiem, obhajilne, Marij. pesmi itd. obsegajo debele zvezke. Zbirke "Božji dnevi", "Gospodov dan", "Zdrava Marija", "Svete pesmice" so remek-dela našega glasbenega proizvajanja. Med svetnimi zbori inaj omenimo poleg mnogih moških in mešanih zborov tri spevoigre: "Kovačev študent" "Sree in denar" in "Povodni mož". Njegove latinske cerkvene skladbe pojejo zelo radi tudi razni italijanski zbori zlasti v Trstu. "L' organo liturgico" v Bergamu priobčuje ravno sedaj njegove cerkvene skladbe.

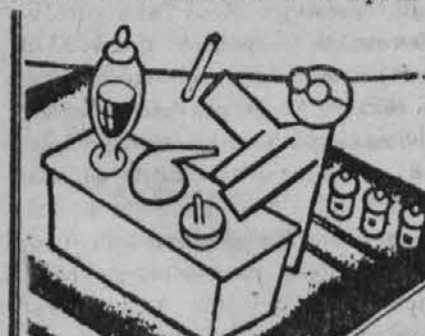
—Št. Vid nad Vipavo. — V starosti 98 let je umrl gotovo najstarejši slovenski župnik Matej Rebolj. Rodil se je 15. septembra 1840 v Kranju. Pastiroval je v Sovinjaku, Lovrani, Klani in Fruškah, na kar je leta 1922. stopil v pokoj.

—Trst. — Neki Tominc Bruno je bil odlikovan z vojaškim križem za zasluge v Abeisniji.

—Trst. — Samski danek je sedaj tako določen: samci od 25 do 30 leta plačujejo 115 lir, od 30 do 55 leta 155 lir in od 55 do 65 85 lir

KEMIČAR IN LEKARNAR
diplomiran na zdravniški fakulteti v Pragi in zakonito preizkušen v Argentini.

Hh. Mr. Franciško Huspaur

Mladiči! Vsako pomlad se kri prenovi, pripravite se za novo življenje in spravite iz sebe vse stare bolezni s tem, da napravite krvno analizo.— Za stare kliente zastoj enako notranjost po pošti.

Dock Sud, calle Facundo Quiroga 1441 (Avellaneda) Pcia. de Bs. Aires

LADIJSKE VOZNE LISTKE

za vse parobrodne družbe pri nas dobite po najnižji ceni.

Kabino

za gotovimo vsakemu potniku brezplačno.

Vpoklicne karte po zelo znižanih

CA. CENTRAL EUROPEA

469 SAN MARTIN 469

Obiščite krojačnico UŠAJ
ki vam nudi v vsakem oziru najboljšo postrežbo

GARMENDIA 4947
Paternal, Bs. Aires

ZATIRANJE GOSENIC NA SMREKAH

GORICA, januarja 1938. — Go-riški podestat je odredil na podlagi obstoječih zakonov o varstvu goz-đov za vso goriško pokrajino, da morajo vsi posestniki smrekovih in borovih gozdov, kakor tudi posest-niki vrtov in parkov kjer so smre-ki, pobrati gnezda gosonic ter jih zažgati in sicer v roku do 15. fe-bruarja t. l. Zažiganje naj se iz-vrši po možnosti izven gozda, da se upizbegne požarom. Za to najeti delavci morajo ostati na mestu, do-ker se ogenj ne pogasi. Po preteč-tem roku bodo oblasti zatrlje mr-nes, ako se ne bi dotični lastniki zmenili za to in izvršila delo na njihov račun ter jih še ovadila so-đišču.

—Gorica. — Zopet se je zgodila smrtna nesreča s strelivom. Na se-vernem strani Sv. Gabrijela sta po-birala staro železo 30 letni Stanko Rijavec in 24 letni Alojz Rijavec, pomagala pa jima je tudi Alfred Sušmeli, star 35 let. Izkopalji so pro-jektirali večjega kalibra, ki pa je pri odpiranju eksplodiral. Alojza Ri-avec je vsega razmesarilo. Sušme-lju pa je odtrgalo levo nogo. Stan-ko Rijavec je dobil težje poškodbe na desnem očesu.

—Otica. — Iz Rusije se je vrnil Anton Bratina, kjer je ostal od le-ta 1914, ko je bil ujet na ruski fron-ti. 2 let je preživel v Sibiriji. Na-čaj ga e prignalo domotožje. Ita-lijani pa pravijo, da so ga izgnali, ker e italijanskega rodu.

KRUHOV PROCES PRED KASACIJO

Lirska Bistrica, jan. 1938. — 22. marca 1936 sta finančna stražnika Giovanni Multineddu in Giuseppe Manca od finančne stražnice v Leskovski dolini pod Snežnikom prav ob državni meji na pobočji Lenča-jevega vrha naletela na dva tiho-čepca, ki sta takoj začela nanju streljati. Manca je takoj padel, smr-tno zadet. Multineddu pa je bil težje ranjen. V preiskavi je padel sum na nekega Vinka Barogo, ki ga pa še danes varnostni organi niso mogli ujeti. Kot soobdolženca pa so aretirali Ivano Bašo, ter Andreja in Ivana Štembergerja. Naknadna pre-iskava je osumila tudi nekega Fran-ca Kruha. Obtožnica je dolžila Kru-ha in Barogo, da sta ubila Manca in ranila Multinedduja, da bi se ta-ko izognila kazni za prejšnje pre-stopke s tihotapstvom.

Kruha so poleg tega obdolžili, da je 9. maja 1936 skušal ubiti karabi-nerja Meneguzzija.

Pri procesu, ki se je vršil pred reškimi porotnim sodiščem je bil Baroga v odsotnosti obsojen na smrt. Kruh na dosmrtno ječo. Baša in Štembergerja so bili popolnoma oproščeni vsake krivde pri umoru.

le Ivan Štemberger je bil obsojen na tri mesece zapora, ker je brez dovoljenja prekoračil mejo.

Proti tej obsodbi je vložil odsot-ni Baroga potom svojih odvetnikov rekurz na prizivno sodišče, isto je storil tudi Kruh, ki se nahaja v reških zaporih.

V začetku januarja je predsednik kasacije na Reki ugodil rekuru in za novo postopanje določil 18. fe-bruar tega leta, kakor je "Istra" že poročala pred osmimi dnevi.

"DOPOLAVORO" V TOPOLCU

Reka, januarja 1938. — Na To-polcu je bila pred kratkim usta-novljena organizacija "dopolavoro". Razen malega števila Italijanov se ni nihče prijavil za vpis. Zato je domačin Leopold Oblak, ki je usluž-ben na bistriški sodnji kot razna-šalec pozivov, kratkomalo vpisal ve-čje število topolskih mladeničev brez njihove vednosti. Trdijo tudi, da je založil potrebni denar za dru-štvene iskaznice prijavljenih ml-adeničev. Kdo ga je pooblastil za ta-ko, postopanje ni znano, vseka pa je morel dobiti od nek-d namig za to delo, ki ga je tudi slepo izvršil.

Krn: Na sliki se vidijo hiše, porušene med vojno

DELAVCEM V ČISTILNICI "AQUILA" ZNIZALI MEZDE

Trst, jan. 1938. — Lansko leto smo v našem listu pisali, da so zgra-dili v Zavljah veliko čistilnico pred troleja, ki je kmalu na to začela obratovati s polno paro. Kakor smo zvedeli, so delavcem v začetku da-jali precej dobre mezde v sorazme-rju z drugimi delavci, ki služijo v enakih obratih. Toda to stanje ni trajalo dolgo. Drugi tvorničarji in industrijaleci so se pritožili na fa-šistične korporacije, ker so v deli, da jih bi to moralo škoditi in bi se njihovo delavstvo začelo upirati in zahtevati večje mezde. Zaradi te-ga so fašisti pritiskali na lastnike

čistilnice "Aquila", da morajo zni-žati mezde svojem delavstvu. In to se je tudi v kratkem času po tej intervenciji izvršilo.

IZKUŠENA BABICA Filomena Beneš de Bilek

diplomirana na univerzi v Pragi in v Buenos Airesu. Zdravi vse ženske bolezni. — Sprejema tudi noseče v popolno oskrbo. ordinira od 9 ure zjutraj do 20 ure zvečer. LIMA 1217, I. nadstr. U. T. 23 Bueno Orden 3389 Buenos Aires

KROJAČNICA Peter Capuder

se priporoča cenjenim rojakom Río Bamba 879 — Bs. Aires

Na novo otvorjen Restaurant Internacional

Vam nudi velike zračne prostore, obširno dvorišče, kegljišče (v kratkem tudi kroglišče).

Hrano prvovrstno in veliko iz-bera vin.

Za obilen obisk se priporoča

EMIL JERKIČ

JORGE NEWBERRY 3372 (skoro na vogalu Alvarez Tho-mas) — BS. AIRES

Fotografija "LA MODERNA"

Edina in najbolj poznana fotografija v slovenski koloniji.

Sporočam slovenski naselbi-ni, da bom ob priliki 25 letnice moje fotografske obrti, vse prevredil ter razstavil moje delo, kjer se bo lahko vsak pre-pričal mojih neprekosljivih izdelkov.

VELIK POPUST PRI FOTO-GRAFIRANJU

Ne pozabite FOTO "LA MODERNA" S. Saslavsky Av. SAN MARTIN 2579 Telefon: 59-0522 Bs. Aires

KROJAČNICA "GORICA"

Hočete biti dobro in elegantno oblečeni. Pridite v krojačnico "Gorico", kjer boste vedno dobro postreženi.

FRANC LEBAN

UL. WARNES 2191 (Nasproti postaje Pa-ternal.)

RESTAURANT - RECREO "EL CAÑON"

Izvrstna domača hrana, prvo-vrstno pivo in vino. — Pro-stori z vrtom, pripravi za svadbe. — Kroglišče. Postrežba točna.

Se priporoča lastnik

Peter Bassanese

JUAN B. ALBERDI y Gral. PAZ — Buenos Aires

Vsakovrstne bolezni, notranje in zunanje

Venerične bolezni se zdravijo na gotov in modern na-čin. — Ugodno plačevanje. — Prvi pregled brezplačno. GOVORI SE JUGOSLOVANSKI. — Sprejemanje bol-nikov od 3 ure do 8 zvečer.

Dr. ANTONIO PEREDA

MEDRANO 151 BUENOS AIRES

FAVSTA

Minuta po Violettinem prebujenju iz omedlevice je bila vsem trem, Claudi, Karlu in njej sami, minuta vznemir-ene. Vsi trije skoro niso mogli verjeti, da so res združeni in svobodni. Vpraša da so res stiski rok, poljubi in solze, nja, vzkliki, stiski rok, poljubi in solze, vse to početje ljudi, ki so dolgo in kruto trpeli, jim je naposled olajšalo srea, tako, da so mogli z mirnejšim duhom pregledati svoj položaj. Za Karla in Violetto je bil ta položaj prekrasen; za mojstra Clauda je bil brezupno mrk... Zdaj, ko je bila mladenka oteta in združena s svojim dragim, je bilo zanj čas, da ga nestane... čas, da umre... In šele zdaj, ko je spet videl svoje dete, je čutil in razumel vso grozotnost bese-de: umreti... Pri luči meseca, ki je med tem pogle-dal izza oblakov, je vojvoda Angoulem-ski spoznal v Claudi moža, s katerim je nekoč govoril v svojem dvorcu v Pro-garski ulici. Toda ubogi mladenič nocoj ni mislil na skrivnost v starešem živ-ljenju, ki ga je tistikrat vznemirila. Str-mel je v Violetto, kakor da se je ne more nagledati do smrti. Samo Violetta je pazila na oba: na Lenca in na Clauda, ki ga je še vedno imenovala očeta. Svidenje z dragim je jo osrečevalo tako neizmerno, da se je komaj upala verjeti svojim očem. A tudi otroška vdanost do Clauda je bila glo-boko vkoreninjena v njenem srcu... In sredi te dvojne sreče je videla, kako se je Claudi stemnil obraz. Videla je, kako so se njegove oči trpkno uprle v Karla. In zdajci je zaslišala njegovo bol-Ne; nato je izvila svoje ročice iz vojvo-

dovih rok in se je vrgla v Claudovo naročje. Objela ga je in naslonila glavo na njegove široke prsi. „Očka“, je dejala, „dobri moj očka, kaj vam je?... Zakaj niste veseli kakor takrat, ko ste me našli v krvavi sobi in ste me vzeli v naročje?...“ „Molči, dete, molči,“ je zajecjal moj-ster Claudi in z grozo vrgel oko na voj-vo. „Plakate, očka... Solze vam teko po licih.“ „Od radosti... Verjem, dete, nič dru-gega ni...“ Zmajala je z glavo; njene oči so se s-čudno vedrostjo uprle v zaročenca, med-tem ko je z licem še slonela na krvniko-vih prsih. Sklenila je, da enkrat za vse-lej izmeri ljubezen vojvode Angoulem-skega. „Ne“, je dejala z glasom polnim mi-lne, a tudi polnim odločnosti, „ne, očka, ni res, da bi plakali od radosti. Vzrok vaših solz je gorje. Nocoj niste veseli, kakor ste bili tisti večer v sobi za u-smrtitve, ko ste me vzdignili s tal in ste planili z menoj v globino...“ „Molči, nesrečni otrok“, je zarohnel Claudi. „V sobi za usmrtitve“... je zamrmral Karel Angoulemski. In kakor blisk mu je pala na dušo slutnja, da je prišlo odkritje Claudove tajnosti in da mu je zvedeti nekaj stra-šnega. Claudi si je z eno roko zakrival oči, z drugo pa je iskal Violettinih ust, da bi jih zaprl. Toda devotka je nada-ljvala z očmi plamenecimi od junaštva: „Da... v sobi za usmrtitve... v mo-rilnici, kjer mi je bilo umreti... Poslu-šajte, gospod vojvoda, Evo mojega oče-ta...“ „Svetlost“, je zahrpel Claudi ves-

prepaden, „ne verjemite ji: nje oče je knez Farneski...“ „Moj oče je tisti, ki se me je usmi-lli otroka in mi je posvetil svoje življe-nje,“ je nadaljevala Violetta. „Da, Sve-tlost, ljubim vas. V globini svojega srca sem spojila svojo usodo z vašo... Ne-mogoče je, da bi vas kdaj pozabila; vem da bi umrla, če bi se ločila od vas...“ „O, zlato dete. Hčerka mojega srca“, je zaihtel mojster Claudi. „Če bi se ločila od mene“, je trepetaj-je zajecjal vojvoda Angoulemski, „Ne-vestica, ali hočeš moje smrt?...“ „Ločitev bi bila neizogibna,“ je na-daljevala Violetta, „če bi morala plačati svojo srečo z očetovo nesrečo... Znajte, predragi gospod: moj oče je mojster Claudi...“ „Usmili se, dete... Usmili se Claudi-vih sivih las... in molči...“ „Moj oče je pariški meščan,“ je neu-strašeno nadaljevala Violetta. „Evo ga. Druga očeta ne poznam, On me je od-gojil... nihče razen mene si ne more misliti, s kakšno nežnostjo in s kolikšno skrbjo... Meni je žrtvoval vse svoje življenje. Če živim, je to njegova zaslu-ga... Ko me je našel po dolgi ločitvi, mi je iznova rešil življenje... In zdaj poslušajte, dragi gospod... Na dan mo-je rešitve se je razkajal kakor zdajce. In ko sem hotela vedeti, kakšno gorje ga teži, mi je razodel, da ni vreden, da bi se imenoval mojega očeta... zato, ker je bil nekaj zapriseženi krvnik pa-riškega mesta... Evo me, Svetlost. Violetta je hči mojstra Clauda...“ „Karl Angoulemskemu so se naježili lasje. Odkočil je kakor blazen, zakril si obraz rokami in bolešno zaječal: „Krvnik...“ „O, Bog nebeski“ se je v srecu vzra-

dostil mojster Claudi. „Zdaj lahko mir-no umrem... Blagoslovljen bodi, angel mojega bednega življenja, za to minuto radosti, ki mi jo daješ na pot.“ To rekši je naglo vzel iz pripasne tor-bice sekleničico srupa, ki jo je zmerom nosil s seboj. Ne Violetta, ki je tesno-no visela z očmi na zaročenca, ne Ka-rel, ki se je še vedno boril z boleščjo strašnega razodetja, nista videla, kako je je izplil... Čez nekaj minut je vojvoda Angou-lemski spustil roke z obraza. Njegov po-gled se je uprl v deklečine oči. Vio-letta je vrisnila od brezumne radosti... Uganila je, da je ljubezen premagala grozo... Ljubimca sta se vrgla drug drugemu na prsi; šele ta objem ju je združil na veke... Nato je Karel pristopil h Clau-di in je izpregovoril z moško odkrito-stjo: „Dovolite, gospod, da vas pozdravim kot očeta nje, ki jo obožujem... Kaj ste bili mimo tega, mi je neznan. Ta skrivnost je izginila iz mojega srca... Ne čudite se, gospod. Prebil sem več mesecev v družbi moža, čigar zgled mi je dal namesto starih predsodkov novo, boljšo dušo. tej soli sem se nauil, da je človek tudi pod kraljevskim plaščem grd, ako ne pozna „pravilnosti in do-brote, i nda je vsakdo vreden časti, ako mu bije v prsih poteno srce, polno lju-bezni do bližnjega. Tak človek ste —evo vam moje roke...“ Tako govoreč je iztegnil desnico. Clau-de mu je segel vanjo in se je globoko oddahnil: „Zdaj sem uverjen, da bo moje dete srečno...“ „O dobri Karel“, je zajecjala Violet-

ta, „kako te blagoslovljam... Očka, zdaj boš tudi ti deležen najine sreče.“ Na Claudovem obličju je zaigral sme-hljaj, v katerem je bil izražen višek sreče in ljubezni... Obenem pa mu je udaril iz kože mrzel znoj. Omahnil je, zgrudil se na kolena... Karel, Violetta, drevesa od studenca, vsa okolica se je zavrtela okoli njega v pošastnem plesu smrtne borbe. Zvrnil se je vznak in za-grabil z rokami v travo... „Oče, oče...“ je viknila Violetta ter pokleknila k njemu, da bi mu privzdig-nila glavo. „Ne vznemirjaj se... radost je bila prevelika...“ „Jož“ je prestrašeno zajecjala mla-denka, „Roke mu postajajo mrzle... O Bože, moj očka umira...“ Claudi se je zleknl v bolestem krču. S hropečim, toda brezmejno nežnim gla-som je odgovoril: „Uniram, da... Od sreče umiram, de-te moje... O, kako lepa in blažena je moja smrt... Svetlost, moj blagoslov vas bo spremljal do konca vaših dni... Daj mi roko, dete... še enkrat mi daj roko...“ S poslednjo močjo je stisnil Violettino desnico in jo je ponesel do ust... Nato je zaprl oči... „Očka je mrtev,“ je zaihtela devotka. „Mrtev...“ je dihnil Claudi z na-smeškom popolnega blaženstva. „Mrtev od radosti...“ In je obmiroval na veke... Med tem ko je Violetta, klečeča ob mrlcu, dušila svoj jok v vogalu plašča, s katerim si je zakrila obraz, je vojvo-da Angoulemski spustil oči okoli sebe. V mesečini je zagledal stekleničico, ki se je bila zatrkjala na rob vode. Duša mu je vztrepotala od globokega sočutja.

NOVI PATRIJARH PRAVOSLAVNE CERKVE

BEOGRAD, 23. februarja (Izvirno poročilo). — Z zagotovilo vlade, da konkordat s katoliško cerkvijo ne bo več obravnavan, je nastopilo pomirjenje v krogih pravoslavne duhovščine ter so bile številnim vernikom in politikom s strani pravoslavne cerkve odpuščene razne kazni, ki so bile izrečene nad njimi v času razprave o konkordatu. Zato je kmalu potem izšel tudi ukaz, da bodo volitve novega patriarha 21. februarja. Volilni zbor je izvolil tri kandidate, med katerimi je dobil največ glasov metropolit črnogorsko-primorski dr. Gavriilo Dožić. Kraljevo namestništvo je nato izdalo ukaz, s katerim je bil imenovan dr. Gavriilo Dožić za patriarha srbske pravoslavne cerkve. Druga dva kandidata, episkop budinski Georgije Zupković in metropolit dubrovosanski Peter Zimonić sta dobila 27 odnosno 23 glasov, izvoljeni patriarh pa 50 glasov. Ustoličenje je bilo v torek 22. februarja z velikimi slovesnostmi in ob navzočnosti vseh odličnikov. Patriarhu je v saborni cerkvi izročil železno krono Nj. Kr. Vis. knez Pavle.

Odmevi sestanka Hitler-Šušnik

LJUBLJANA, 23. febr. (Izvirno). — Po sestanku zveznega kanclerja Schuschnigga z Hitlerjeme v Berchtesgaden so nastopile v Avstriji tako važne notranje politične spremembe, ki kažejo na neprijeten razvoj dogodkov v bodočnosti, da je jugoslovansko in zlasti slovensko časopisje upravičeno posvetilo temu

vprašanju vso pozornost. Zlasti "Slavenec" je v dveh načelnih uvodnikih opozarjal na dejstvo, da je s kapitulacijo Avstrije zavihrala že skoraj kljukasta zastava na Karavankah. Mi vsi, pa tudi vodstvo naše države mora budno paziti, kako se bodo razvijali dogodki, saj je znano, da stremeljenja Nemštva teže na Jadransko morje, prav čez slovensko ozemlje. Hitlerjev govor dne 20. t. m. je potrdil upravičenost teh opozoril, saj Hitler niti z besedo ni omenil avstrijske neodvisnosti.

KMEČKA ZVEZA

V nedeljo 20. II. je v Celju priredila Kmečka zveza svoj II. redni občni zbor, na katerem je nad 500 delegatov zastopalo nad 60.000 članov. Na štiri ure trajajočem zborovanju so zborovalci s hvaležnostjo priznali zasluge naših voditeljev za sanacijo kmečkega denarnega združništva. Za novo ustanovljene mladinske odseke Kmečke zveze je bil sprejet ličen in enoten prapor. Na osnovi narodnih noš bodo izdelani tudi načrti za kroje mladinskih kmečkih zvez. Sprejet je bil tudi predlog, naj se vsako leto na dan 5. avgusta priredi velik tabor kmečkih zvez pri Mariji Pomagaj na Brezjah.

ZA AKADEMIJO ZNANOSTI IN UMETNOSTI

Notranji minister dr. Anton Korosec je za to, da bi Akademija in umetnosti v Ljubljani mogla čimprej in v čim večjem obsegu doseči možnost svojega delovanja podaril tej najvišji naši kulturni ustanovi 50.000 din.

NOVI LJUBLJANSKI OBČINSKI SVETOVALCI

LJUBLJANA, 23. febr. (Izvirno). — Notranji minister dr. Anton Korosec je podpisal odlok, s katerim so razrešeni občinski svetovalci v Ljubljani: A. Geržinič, ravnatelj TPD v Ljubljani, Rado Hribar, industrialec v Ljubljani, Peter Klinar, ravnatelj Hipotekarne banke jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani, Milan Korun, odvetnik v Ljubljani, dr. Rado Kušej, vseučiliški profesor v Ljubljani, Avgust Martinčič, ključavničar v Ljubljani, Izidor Florjančič, posestnik v Dravljah, Josip Prazen, trgovec in posestnik v Ljubljani - Moste, Karel Soss, trgovec v Ljubljani, Anton Koritnik, hotelir v Ljubljani, Ivan Sever, trgovec v Ljubljani. Na njihova mesta so postavljeni za občinske svetnike: Jožef Jerin, posestnik v Dravljah, dr. Adolf Golia, generalni tajnik zveze industrije v Ljubljani, univ. prof. inž. Gostiša v Ljubljani, Karel Kavka, tesarski mojster v Ljubljani, inž. Feliks Lobe, vseučiliški profesor v Ljubljani, Zvonko Lukič, trgovec v Ljubljani, dr. Valentin Meršol, primarij v Ljubljani, Josip Penko, predsednik organizacije poštnih uslužbencev v Ljubljani, Franc Požar, pek. mojster v Ljubljani, dr. Henrik Steska, sodnik upravnega sodišča v p. v Ljubljani, Josip Vončina, šef borze dela v Ljubljani.

LOVSKA RAZSTAVA V BEOGRADU

19. februarja je bila v Beogradu zanimiva lovska razstava ob navzočnosti najvišjih dostojanstvenikov. Na razstavi so razstavljene lovske dragocenosti in zanimive gospodarske statistike.

ZOBOZDRAVNIKA

Dra. Samoilović de Falicov
in **Dr. Feliks Falicov**

Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ure
DONATO ALVAREZ 2181
U. T. 59 - 1723

Slovenski "mačkovski" poslanec dr. Dobovišek je šel v parlament

LJUBLJANA, 22. febr. (Izvirno). — Pri zadnjih državno-zborskih volitvah je bil v šmarnskem okraju izvoljen za poslanca na listi dr. Mačka dr. Rudolf Dobovišek, ki se je pravtako, kakor vsi drugi Mačkovi poslanci absteniral od dela v Narodni skupščini. Sedaj pa se je odločil, da bo šel v parlament in je 17. februarja prispel v Beograd ter preložil predsedniku Narodne skupščine svoja poslanska pooblaščenja zaradi verifikacije mandata. Časnikarjem je izjavil, da se je odločil za ta korak zato, ker vodstvo bivše KDK v Zagrebu slovenskih poslancev KDK ni vabilo na seje, niti ni smatralo za zastopnike Slovencev. Pravtako dr. Maček na njegovo zahtevo ni hotel izjaviti, da hrvatska politika ne stremi za tem, da bi se priključil kak del slovenskega ozemlja, zlasti Prekmurje in Bela krajina, hrvatskemu političnemu območju. To je tudi objasnjal na sestanku delegatov svojega volilnega okraja, kjer je dobil zaupnico. 18. t. m. je Dobovišek prisegel pred skupščinskim predsednikom potem, ko je bil njegov mandat verificiran. Pristopil ni k nobenemu političnemu klubu. Glede na te izjave je priobčil hrvatski dnevnik z 20. II. pismo, ki ga je dr. Dobovišek pisal pred odhodom v Narodno sku-

pščino dr. Mačku. V tem pismu prosi dr. Dobovišek Mačka, naj mu oprostí, če gre v parlament za to, da se bo rešil pred gospodarskim polomom, ki mu grozi. V pismu so podrobno naštetí vsi dolgovi dr. Doboviška, ki pismo zaključuje s prošnjo, naj ga časopisje bivše HSS radi njegovega koraka, ki ga mora s težkim srecem storiti, preveč ne napada. Hrvatski dnevnik dostavlja, da pismo ne bi bilo priobčeno, če bi dr. Dobovišek šel samo v parlament in tam tudi samo molčal.

BOLGARSKO ODLIKOVANJE DR. NATLAČENU

Bolgarski kralj je odlikoval bana kraljevske banske uprave dravske banovine dr. Marka Natlačena z redom za meščanske zasluge prvega razreda (premiere classe de l'Ordre nationale du merite Ciril), gosp. dr. Stanka Majcena, pomočnika bana z istim redom drugega razreda in g. Frančiška Škofa, postajenačelnika v Ljubljani, z istim redom četrtega razreda.

MINISTER SPAHO V ITALIJI

17. februarja je odpotoval v Italijo prometni minister dr. Mehmed Spaho v spremstvu pomočnika inženjerja Snelerja. Minister dr. Spaho bo ostal v Italiji 14 dni in bo proučil tamkajšnje prometne razmere in zlasti moderni motorizirani promet.

Krojačnica Mozetič

Če si nameravaš kupiti novo obleko, pridi in oglej si vzorce in blago v moji krojačnici, za kar Ti gotovo ne bo žal, kajti imam vsako vrstnega blaga najnovejše mode. Blago trpežno in prvovrstno, delo pa po najnižji ceni. — Poleg tega imam v zalogi tudi srajce, klobuke ter sploh vse moške potrebščine po cenah kot jih ne dobiš nikjer drugje. — Pridi in prepričaj se sam!

OSORIO 5052, (Paternal), Buenos Aires

Ne izgubite prilike PRVOVRSTNA KROJAČNICA "PRI ZVEZDI"

Ima na prodaj vse ostale poletne obleke po zelo znižanih cenah. — Obiščite me in se boste sami prepričali. —

Lastnik **STANISLAV MAURIČ**

DONATO ALVAREZ 2059,
pol kvadre od Av. San Martin, — Bs. Aires

Zdaj je vedel, od česa je umrl mojster Claude...

Sklonil se je in vrgel stekleničico v studene, da je Violetta ne bi opazila. Baš tedaj so se oglasili koraki in tri postave so stopile izza dreves.

„Evo jih, gospod vitez“, je rekel Picouicev glas. „Vedel sem, da jih najdemo pri studencu.“

Mladí vojvoda se je naglo obrnil k prišlecom.

„Priatelj“, je vzkliknil, izteza je oba roki Pardaillanu v pozdrav. „Dragi prijatelj, kako naj se vam zahvalim. Da ni bilo vas z menoj kdo ve, ali bi bila rešitev uspela... Karkoli nam poslednji priese usoda, v mojem srečju boste zapla. ni tik zraven matere: kakor ona, ste mi tudi vi darovali življenje, s tem, da ste mi vrnili ljubezen srečo... njo, moje vse... Oh, da bi se vam mogel oddolžit.“

„Nu da, nu da,“ je zagodrnjal vitez, ki ni bil nikoli tako nesrečen, kakor če si ga obsopal s hvalo ali zahvalo. „Slutil sem, da pride ura, ko mi začnete govoriti o teh nepotrebnih stvareh... Če mislite, dragi, da ste mi kaj dolžni, znajte, da bom najbolje poplačen z zavestjo: sva Marije Touchetove in njegova nevestica sta vendar že v varnem zavetju... Ne obotavljajte se; rad bi vaju odpravil iz Pariza, preden zasleje dan. Po tolikih opasnostih in zaprekah postane človek oprezen — tudi če se mu zdi, da je najhujše minilo...“

Karel Angoulemeški je v zadregi pokazal na Claudovo truplo, išoč besed, da bi mu pojasnil njegovo smrt. Toda ju naški Croasse ga je zmotil. Tresoč se kakor bilka je mahoma potegnil Pardaillana za komolec in zavekal:

„Za nami gredo, gospod vitez, Sovraž-

nik!... Bojevati se bo treba... bežimo. Sto jih je ali pa celo tisoč...“

Pardaillan in Karel, ki nista slišala ničesar, sta osuplo pogledala nazaj. In kaj sta videla?... Od samostana je tekla proti studencu ena sama ženska.

Bila je Ivana Foureaudova, na katero so v burji dogodkov vsi pozabili. Med Pardaillanovim bojem na terasi in njegovimi pogajanjmi s Sikstom V. se je bila potuhnila v grmovje in je trepetala v svojem zavetju, dokler je bilo slišati glasove. Strah, kaj bo z njo, jo je naposled prignal iz skrivališča. Ker ni videla nikjer več žive duše, je s srečjem razbijajočim od strahu zbežala v tisto smer, ki je sodila, da so jo morali ubrati Violettini rešitelji. Za trenutek se je ustavila nedaleč od hrasta, pod katerim je ležal zadavljeni Belgoder; nato se ji je zazdelo, da sliši izpod Kalvarije razgovor ljudi. Spustila se je v tek in prihitela k studencu, kjer je naposled zagledala Pardaillana in Karla Angoulemeškega s Picouicom in Croassem ter Violetto, klečečo ob truplu mojstra Claudea. Ko jo je spoznala, se je z vzklikom burne radosti sklonila k njej.

„Ljuba, ljuba moja tovarišica v jetništvu...“ je zašepetala. „Vendar sva u čakali svobode. In tvoje trdno upanje, da pride prej ali slej tvoj ženin pote, se je uresničilo... Oh, kako te blagrujem, kako ti privoščim od sreča...“

Ko pa je potegnila Violettino glavico k sebi, da bi jo poljubila, je z ustnicami začutila solze na njenem obrazu.

„Kaj ti je, dragica?“ se je zavzela. „Plakala si... Zakaj?..“

„Moj očka je umrl.“ je zaihtela mladica.

Ivana Foureaudova jo je začela pomilovati in tolažiti. Pri tem je nehote po-

mislila na svoj lastni zapuščen položaj.

„Oh, Violetta“ je zajokala sredi svojega milovanja in prigovarjanja, „tudi jaz sem nesrečna, kakor je more biti ubogo človeško bitje na tej zemlji... Moj oče in moja sestra sta mrtva; sama sem, žive duše nimam več, da bi se zatekla k njej... Kaj naj storim sirota? Kam naj se obrnem...“

„Kam?“ je odgovoril Karel Angoulemeški namestu svoje zaročenke. „Dom vseh, ki ljubijo Violetto, je pri meni. Ako je prijateljci moje bodoče soproge prav, naj jo spremi v Orléans in naj smatra moje hišo za svojo, dokler jo bo veselilo...“

Ivana Foureaudova je radostno vstala, da bi se mu zahvalila. Toda vojvoda je imel v tem trenutku druge skrbi. Nagnil se je k Belgoderovi hčeri in ji šepnil na uho, naj odvede Violetto od trupla njenega nesrečnega rednika.

Picouic in Croasse, ki sta bila med tem odšla do bližnjih kmečkih koč, sta se že vračala z rovnico in lopato. Mojstra Claudea sta pokopala nedaleč od studenca, Belgodera pa sta zagrebala pod hrastom, na kraju njegove smrti...

„Na pot“ je velel Pardaillan, ko je bil žalostni posej opravljen. „Sreča, dragi moj, je pravličen grad, in kadar stoji človek pred njenim pragom, se mora podvzitati, da vstopi. Kdor predolgo okleva, tistemu se rado zgodi, da se viliški dvorec tik pred njegovim nosom pogrezne v nič... Na pot, prijatelj. Violetta bo imela rdeče oči, če bo vso noč jokala na grobu ubogega starca... Odvedite jo in odrihte z njo proti Orléansu...“

„A vi, prijatelj... Brez vas ne pojdem nikamor...“

„Trebja je“, ga je ustavil Pardaillan.

„Sleer pa najina ločitev ne bo zelo dolga. Kakor hitro opravi v Parizu neko stvar, ki mi je še na umu, pridem v Orléans in potrkam na vaša vrata... Ne obotavljajte se, tako vam vraga...“

Karel se je moral vdati. Tri ure po teh besedah je stal vitez de Pardaillan sam pred mestnimi vrati, zamišljeno gledaje za nosilnico, ki je izginila v daljavi. Trije jezdeci, ki so jo spremljali — Karel Angoulemeški, Picouic in Croasse — so se pogosto ozirali in mahali z rokami.

„Z Bogom“, je zamrmral Pardaillan, ko mu je karavanca izginila izpred oči. „Bodita srečna...“

Malone očno je pogledal okoli sebe, kakor bi iskal poti, ki naj jo ubere zdaj, ko je sam.

„Ali bosta srečna?“ se je vprašal nehoti. „Tako čudna so pota usode, tako negotov je delež ljubezni...“

Nebo samo mu je odgovorilo. Tisti mah, ko je zblodil z očmi po obzoru, se je vzdignila iz meglenih daljav žareča obla in je zalila s svojim sijajem ves svet. Nad mrakovi noči in nad mrazovi gorja je zmogovito vzhajalo solnce upanja... solnce sreče...

LVIII.

Dobra krčmarica.

Ko se je vitez vrnil v mesto, je kretnil naravnost proti ulici Saint-Denis. Kam drugam naj bi se bil obrnil? In kako naj bi bil zatajil obljubo, ki jo je dal gospe Hugeti: da pride in se spočije pri njej, kakor hitro mu bo mogoče?

Pariz je brumel kakor razburjen osji panj. Poleg črnih zastav, ki so žalovale

za Guisem, so se vile zelene, znamenja radosti, s katero je navdala prestolico vest, da je rod Valoiških ugasnil. Pariško ljudstvo je plakalo in vriskalo, poskakovalo in brisalo solze, vse v eni sapi. Že prvi kliči, ki jih je začel Pardaillan, kakor hitro se je utegnil zmeniti za okolice, so mu povedali, da je sin Alise de Lux opravil svoje delo. Na vsch vogalih so prodajali letake s sliko Jacquesa Clémenta, mučenika in rešitelja naroda. Po tem, da jih v nekaj urah nikakor ni bilo moč natisniti v tolikšni množini, je vitez sklepal, da so jih pripravili že davno prej...

Ko pa je prispel v bližino gostilne, je zdajci osupnil.

„Ej, vraga“, je rekel sam pri sebi, „kaj se je neki zgodilo pri Vedeževalki?“

Vrata, ki so vodila iz kuhinje na ulico, so bila zaprta, steklene duri v gostilno nadomeščene s hrastovimi vrati. O izvesku ni bilo več duha ne sluhaj; zato pa so nad vhodom pravkar vzdaval marmornate plošče z napisom, ki ga Pardaillan ni mogel takoj prečitati, tako žalosten je bil postal...

„Vedeževalko, zapirajo“ je vzdihnil. „Tako mineva slava tega sveta...“

Ze jo je hotel ves potrt ubrati drugam, ko mu je obvisel pogled na ploščo. Radovedno je stopil bliže in je prečital napis:

PARDAILLANOV DOM

„Pardaillanov dom“, je ponovil ves osupel. „Tri sto megvedov, Dom imam v Parizu in nisem ničesar vedel o tem? Za to skrivnost se moram bogme pozanimati.“

(Nadaljevanje)

SKOZI ZRELO POLJE

Tone je ženo kar k mami poslal. Saj je njena hčer. In sva midva po mili volji smrčala. Pa je bila noč kratka.

Prvi mi je voščil dobro jutro sladokanarček. Za njim so se oglašili petelini, potem še je pa še Tone premaknil. Bilo je ob štirih.

Če hočemo iti na polje, je treba kar na noge, kajti pot bo dolga. Kakih 150 km tja... To bo pač nekaj zanimivega in sem bil prav vesel, da se mi je prilika ponudila.

Tone je bil z matetom hitro gotov. Jaz pa s svojim bitjem. Njega je še skoro klicalo delo, mene pa Jožič, ki je že trobil pred hišo.

En "mate" in še dva in tri, pa je bilo dovolj... Saj mate je v tej zemlji tako neobhoden kot zrak. Pred zajtrkom in po večerji, kadarkoli, vselej prav pride...

Mimo Mežnaršiča, da še njega dvigneva. Tam je pa Barica že kofe na mizo postavila... Torej tešče ne bomo hodili... čeprav brez golaža in telerflajša...

Trda noč je še bila, ko smo jo že rezali doli proti Hinoju, kjer imajo ruski Nemci že kakih 50 let naselbino. Lepo urejena kolonija, kjer se živi in moli in poje in dela tako kot Bog veli v petek in svetek.

Kakšna je cesta si lahko mislite. Delajo in popravljajo jo kolesa vozil. Kadar se loti tega dela tudi dež, takrat je seveda treba ostati doma.

No, Jožič se je kaj malo menil za to, kaka je cesta. Pritisnil je na motor, pa smo šli, da smo od veselja poskakovali kot telički na pašniku... Kaj pa hočeš drugače. Tudi skakaje se pride naprej... Midli pa, da če bi postavil na tako pot šoferja vajenega gladke ceste, vse bi se mu zgodilo, samo v jarek ne bi zapeljal... zato ker ga ni...

Jožič je pa s tako sigurnostjo peljal in okretal, da je bilo veselje. Tam na levo so motno svetle luči. Olavarria. Malo dalje spet "Sierra Chirca" največja kaznilnica v deželi. Menda že kuhajo restantom ričet, tako smo uganili.

Pa smo drveli dalje. In menite, da smo prišli na veliko cesto? Kaj še. Saj tam je vse velika cesta.

Počasi se je budil dan in smo mogli razločevati po prostranih poljih črede živine, katera je še dremala v jutranjem mraku. Mi smo pa drveli neizprosno dalje. Hinojo, Nieves, Azul.

Azul. Precejšnje mesto, kakih 50.000 ljudi ima. Važno trgovsko središče. Vse ulice so ravno pomirjene. Edino tam smo stopili na kamenito cesto. Pa kmalu je bilo mesto za nami in sedaj dalje.

Brezkončno polje je prazno ležalo pred nami. Le široka proga se je vlekla med žično ograjo 100 m široko, kar naj bi bila — cesta. Pelji pa tam, kjer se ti bolje vidi. Če na erknjeno konjsko mrho na sredi svojega pota nameriš, še je pa ogni, če nočeš naravnost črez... Le doži na jug se dviga nizka veriga kamnolomnih brd med Olavarria in Tandilom.

Nikjer nobenega človeškega bivališča. Pač tamle, na 20 km razdalje šele, je zrastle pred nami streha. Almacen, trgovina. Malo nafte mašini. Za nas pa kak požirek... Že so se pojavljala na cesti druga vozila. Ogromni vozovi, ki jih vleče 10 konj, natovorjeni z žitom, ali kamijoni, ki dvigajo nevihto prahu, tako da se moraš za hip kar angelu varhu prepustiti, naj te prepelje skozi meglo, kot je Mojzes Jude skozi Rdeče morje.

Dolga je bila vožnja, pa noga le ni imela časa, da bi zaspala, zakaj vedno je imela dosti gibanja. Ob desni nas je spremljala železnica iz Azula v Tandil.

Vse dalje med poljem, prepreženim z mnogimi žicami. Vsak gospodar ima namreč svoje polje ograjeno. Sem pa tja je bilo videti kako osamelo siromašno streho, ob železnici na postajah je čakalo naloženo v visoke skladovnice žito, da gre iskat gospodarju denarja.

Krenili smo iz "glavne ceste" v stran. Sedaj se je začela pot skozi leše. Odpirali in zapirali smo vrata, dokler nismo nazadnje obstali in sta povedala Jožič in Pepič: tukaj smo.

10 km smo prevozili. To je pa že malo dalje, kot imajo Polei v drašičko goro ali Vipavei v senožet pod Čavnom...

Vedel je, da ga je tudi petrograjsko prebivalstvo smatralo le za caričinega ljubimca in da je že davno zgubil oni ugled, ki ga je užival, ko se mu je posrečilo, da je izpodrinil grofa Orlova in sam prišel na njegovo mesto.

Potemkin ni bil nikoli slabič. Dvorski užitki, razkošje in izobilje, s katerim ga je Katarina obsipala, so ga sicer omamili, toda to stanje je njemu samemu postalo v zadnjem času neznosno. Sestanek z Elizabeto Voroncov je bil vzrok, da se je popolnoma predrugačil in da je postal zopet stari, nekdanji Potemkin.

Mar mu ni rekla Elizabeta, da za služi zaničevanje moški, ki ni ničesar drugega kakor ljubimec visoke, odlične gospe?

Oh, Elizabeta ne bo več imela vzroka, da ga zaničuje. Ako je Elizabeta še živa, — ker Potemkin ni vedel, kaj se je z njo zgodilo: slišal je le od kneginje Natalke Soltikovne, da so ljubljeno deklico odnesli še živo z onega kraja, ni pa vedel, kaj se je zgodilo pozneje, da-li je podlegla poškodb ali, ako je njena mlada narava premagala smrt, — ako je torej Elizabeta še živa, ga ne bo več zaničevala. Slišala bo, da je junak, da je zmagal kot vojskovodja ali pa da je padel za domovino.

— Trobite, — trobite! — zakličite Potemkin trobentačem. — Sporočite vsem, da je napočil trenutek, ki bo prinesel odločitev! Za menoj, vojaki! — Pred seboj nimate poštenih vojakov, temveč razbojnike. — Ha, spomnite se prelivanja

krvi v Orenburgu. Spomnite se, da so to tisti razbojniki, ki so ubijali, morili in klali vaše tovariše, ki so jih metali v ogenj in strmoglavili skozi okno v globino.

— Nikakega usmiljenja ne pokazite upornikom, ne bodite usmiljeni z razbojniki. — Proč s Pugačevim! —

In Potemkin navali s svojimi vojaki na sovražnika.

Njegov vzgled je navdušil vojake. Kliče: "Živel Potemkin!" planejo vojaki za njim v bojni metež in stisnejo sovražnika, ki je prebil njihovo sredino. Obkolijo ga z železnim obročem, tako da so zadušili divje jahače.

Na tem mestu ni padla nobena krogla. Borili so se s sabljami, puškinih kopiti in bajoneti, s katerimi so prebadali konje, da so se zgrudili in pokopali pod seboj svoje jezdece. To je bila najgrozovitejša bitka, ki se je spominja novejša zgodovina.

Ženite jih v reko! — je grmel Aleksander Potemkin. — Ah, evo jih, Trubekini dragonci. Skušajmo se jim pridružiti! — Naprej! — Udarjajte! Zmaga je naša! —

To združenje s konjenico bi pomenilo zmago, vsaj na tem mestu. Toda to ni bila tako lahka stvar. Vedno je prihajalo več novih upornikov na bojišče, ki so Potemkinu zaprli pot k njegovim konjenici. Zdelo se je, da so tu uporniki izredno močni in da so pripravljeni na vse.

Upornikom je zapovedoval strahovit poveljnik.

Poveljnik na tem kraju se je imenoval Firška a bil je visok suh človek, ki je bil eden izmed najvarnejših upornikov vzhodne Rusije. Nekoč se je že nahajal v rokah pravice. Takrat so ga namreč ujeli kozaki, ki so jih posebej v to svrhu poslali v kavkaške hribe. Kozaki so ga sami sovražili, ker jim je v onem času nekolikokrat odgnal cele črede iz hlevov in napadel njihove šotore.

Da jim ujeti razbojnik ne pobegne, so mu prebodli nos in na njega pritrčili železni prstan in so ga tako vodili s seboj kakor pitane medveda. Kozaki, ki so bili srečni, da so izvršili ukaz svoje komande, so ga nameravali odvesti v najbližje gubernijsko mesto in ga izročili oblasti.

Tedaj pade naenkrat od zgoraj, z neke pečine neki svetli predmet naravnost pred razbojnikove noge. Firška se naglo skloni in dvigne ta predmet. Rok namreč ni imel zvezanih ker so kozaki mislili, da obroč na nosu popolnoma zadostuje.

Kozaki so jahali počasi, za njimi pa je korakal razbojnik, ki so ga vodili na verigi.

Kozaki so kadili, razgovarjali se in pili. Razen tega pa so bili že precej utrujeni. Zdajci opazi tisti, ki je držal v roki verigo, da se ta vleče po zemlji.

Firška je pobegnili!

Na drugem koncu verige pa je visel obroč z njegovim nosom!

Razbojnik si je odrezal nos in to z nožem, ki mu ga je vrgel eden izmed njegovih tovarišev. Pobegnil je torej ter si je rajše prizadejal

težko rano, rajše si je popačil svoj obraz, kakor da ga vržejo v ječo ali pa obsodijo na smrt.

Firška je nato nadaljeval svoje razbojniško življenje, a ko je zvedel za Pugačev poziv vsem nesrečnim, zaničevanim in preganjanim, se mu je brez odloga pridružil in je kmalu postal eden izmed njegovih najsmelejših in najdelavnejših pomagačev.

Firška brez nosa je bil torej poveljnik onega oddelka upornikov, kjer je Potemkin poskušal prodreti sovražnikove vrste in se združiti s svojo konjenico.

Čim je razbojnik Firška opazil mladega, lepega vojskovodjo na prekrasnem konju, čim je spoznal, da je to tisti, ki je caričine vojake navduševal in vzpodbujal, poskuša priti v njegovo bližino.

Firška je jezdit malega, toda izredno močnega in hitrega kozaškega konja.

Razbojnik je bil oblečen v kožu. Kot orožje mu je služilo kopje, s katerim se je znal izredno spretno boriti, a razen tega je imel sekuro, ki je bila tako velika in težka, da je moral imeti precej veliko moč tisti, ki jo je hotel dvigniti in zavihitati nad sovražnikovo glavo.

Kako je divji Firška udarjal, ko si je s sekuro v eni, a s kopjem v drugi roki delal pot do Potemkina! Stari podčastnik, ki je malo prej podal Potemkinu držaj zastave, se zgrudi na zemljo z razbito lobanjo. Neki mladi poročnik, ki je hotel z revolverjem v roki ustreliti tega grozovitega nasprotnika, se zgrudi umiraje na zemljo, ker mu je Fir-

V nedeljo popoldne pri "mami" v Loma Negri

Prva skrb: da ne bomo lačni. S seboj smo pripeljali mesa za "asado" (na ražnju) in za žejo tudi. Da celo drva smo si morali kupiti, da ne bomo: kravo s kravjekom pekli...

Bil je ravno čas žetve. Pšenica je že v vrečah. (Visoka skladovnica, kakih 1700 vreč! Bo že za nekaj štruce kruha.

Oni dan je bila žetev lanu. Čudno kaj! Ne mislite, da se tukaj lan puli. Za vlakna namreč ni nikomur mar. Lan se goji le radi semena.

Osem konj je vlekle biralni stroj, ki je kosil, mlatil, vejal, v vreče nalagal. Pred strojem polje polno zrele žetve, za strojem polne vreče... Le žal, da je letos letina kaj slaba in bodo komaj pobrali lasten izdatek.

20 pesov na ha je treba plačati najemnine, potem seme in delo. Pol pridelka gre najemniku, drugo polovico pa onemu, ki je obdelal. Letos se smeje samo gospodar zemljišča, kateremu 20 pesičkov na ha ne de, drugi, ki so pa delali, bodo gledali, kje bodo prišli do svojega.

Trije naši rojaki: Adamci iz Ribnee in Mežnaršič in Vukšinič iz Metlike imajo najetega 600 ha polja, ki ga pa obdeluje oskrbnik. Najemniki nosijo strošek najemnine (20 pesov na ha), oskrbnik pa skrbi za delo in za seme. Pridelke se deli na polovico.

Ker polje nima nasajenih nikakih sosedovih mejnikov na dolga in na široko, seveda brazda prosto in lahko teče. In ne prosí nikakega gnoja. Če le dež ne odreče... in če se črv ne oglasi... ali če toča ne udari... Toda polje ni "pogrnjena miza" ki hrani svojega gospodarja, marveč je "loterija", ki véasih za-

dene, véasih pa zgreši. To polje ni tako kakor brazda na slovenskih tleh, pognojena s potom ratarja, upanje družimi, trud v delu in veselje v obilni žetvi; skromno polje, nad katerim se vsak dan sprehaja topel in proseč pogled očetov in materin, kjer skrbno plevejo osat in plevel... brazda tolkokrat toplo božana z žuljavo dlanjo... Tista je slovenska zemlja: upanje in ponos naših domov...

To je pa trgovsko podjetje, ki rodi za kupčijo žito, ki g abodo nemara sežigali, s katerim bodo špekulantj kupčevali, ki bo nemir sejal v revne družine, ki bodo v skrbeh, če ne bodo židovske špekulacije tako podražile kruh, da ga ne bo mogoče kupiti.

Najemnik in oskrbnik pač delata z ljubeznijo svoje delo. Naši rojaki, trudni mučnega brnenja mašin v tovarni, si žele prostega in svežega poljskega zraka. Zaželeli so si ven na polje. Komaj si pokrijejo strošek vožnje in najemnine, toda življenje ima vsaj nekaj svobodnega, nekaj svežega... In kadar se vjame cel dan prost, takrat ni vprašanja kam... Na polje, pogledat, kako setev uspeva.

Vreč dan je žgal polje. Stroj je praviljal v vreče laneno seme, jutri pride na vrsto "repica"; tudi rastlina za pridelovanje olja. Steblo se sploh ne pobere. Omlačeno obleži za gnoj prihodnji setvi.

Tam dalje je krompirjevo polje. Suha letina je dosti stisnila pridelke, vendar zgube menda ne bo. Prihodnji teden pride na vrsto krompir. Menda bo dal seme štirikrat nazaj. Prav veseli bodo pridelka v tej višini.

Pa bi bila vročina neznosna, če ne bi vlekel močan piš čez polje. Noč in dan, nikdar se ne umiri veter. In kar trdo sem moral stopati, da sem se boril proti vetru. Ta stvar ne pozna nikakih "špasov". Niti mojemu fotoaparatu ni veter prizanesel. Hotel sem slikati stroj v delu... pa mi je prevrglo aparat in je ostal naslikan samo veter...

Po strnišču se pa pasejo krave, mešana pasma rdečbarvnih in črnobelo pisanih živali. Menda bo največ holandske in danske kravje kr-

vi... Paša seveda ne more biti kaj prida ob tej suši. Za vodo pa ni stiske, ker jo veter črpa iz tal v velika napaljalašča. Za hlev pa ni posebnih skrbi, ker ta hlevoy ni ne modernih ne starinskih... Kar pod božjo streho, ki se ne podere niti ne pretрга.

Iz kamenja delajo kruh. Marsikaj bi bilo zanimivega še povedati o življenju na polju.

Ura je bila že ob 2 popoldne. Pogнали smo torej voz, ki je brzel skozi polje, smukal skozi lese in drvel dalje. 50 in več km na uro. Dobro je treba imeti zvezane kosti, da se ti katera ne zgubi. In da bi se kaj tega komu ne zgodilo. Zato smo parkrat ustavili, da smo zamočili s pivim. Le da mrzlega ni bilo dobiti.

Ob 5 uri smo pa že spet bili v Lomi Negri.

In jutri pa nedelja. Kje bo maša? In kako?

Štularjeva Mima, v Metliki cerkvena pevka, je tudi to pot prevzela skrb, da organizira pevski zbor. Zares, Slovenska maša. Ne le Slovenci, tudi drugi so bili veseli te misli.

Pa ni bilo nič.

Kapela, ki je le od časa do časa v njej maša, je sedaj v takem stanju, da ni mogoče napraviti maše. Ni nam ostalo drugega, kot, da smo se odpeljali v nedeljo v Olavarria. Tam sem imel ob 10 uri mašo-brez naše pesmi. Le spoved so opravili lahko tisti, ki so to želeli.

Popoldne smo se pa šli na "piknik". Tam se nam je dobro godilo, kako pa je bilo prašičku, ki smo si ga na ražnju pečenega privoščili, tega ni on nič povedal.

Vročica pa nam je bilo. No, pa se je potrudil Janžek. Zares smo rekli, da čudež dela. Kar zginil je, in ne dolgo, že se je vrnil s kepo ledu. Kje ga je dobil, je bila kar uganika. Zakaj Loma Negra ni Buenos Aires.

Tako smo veselo sedeli za mizo. Marsikatera lepa in vspešna beseda je padla. Kot da sem doma, tako sem se počutil in tako od srca smo se nasmejali, da že dolgo ne tako. Ne le za smeh, tudi za res smo katero rekli. Pa ne mislite da

CARIČIN LJUBLJENEC

ZGODOVINSKI ROMAN

(Nadaljevanje 79)

Zastava je v nevarnosti! vzkli kne Potemkin in vzpodbode svoje-ga konja z ostrogami.

Trenutek pozneje že pridrvi Potemkin do onega mesta in se skloni iz sedla.

Zastava! — zakličite nekemu staremu podčastniku — dajte mi zastavo! —

Ta pomoli svojemu vojskovodji držaj zastave in Potemkin dvigne svileno zasavo, ki je že bila od mnogih srelov preluknjana, okrvavljena in raztrgana, jo zavihiti nad glavo in zakličite svojim vojakom: —

Otroci moji, za menoj! — Preobraženski jeva garda umira, ona ni koli se ne preda! Naprej za Katarino in sveto Rusijo! —

Za Katarino in Rusijo! — odmeva s cele bojne črte in garda hrabro napade sovražnika.

Potemkin je bil podoben mlademu bogu vojske, ko je jezdit na svojem belem beleu in je držal v eni roki zastavo, v drugi pa svoj meč. Lice mu je izražalo navdušenje za Katarino, za njegovo veliko carico, za njegovo ljubico. Priboril si bo zmago, ali pa bo umrl.

Toda imel je tudi druge vzroke, ki so ga prisilili, da gre do skrajnosti in postavi svoje lastno življenje na kocko.

Oh, on se je dobro zavedal, kako so ga imenovali svileno caričino opice, ki jo ona hrani s sladkorjem.

vedel je, da ga je tudi petrograjsko prebivalstvo smatralo le za caričinega ljubimca in da je že davno zgubil oni ugled, ki ga je užival, ko se mu je posrečilo, da je izpodrinil grofa Orlova in sam prišel na njegovo mesto.

Potemkin ni bil nikoli slabič. Dvorski užitki, razkošje in izobilje, s katerim ga je Katarina obsipala, so ga sicer omamili, toda to stanje je njemu samemu postalo v zadnjem času neznosno. Sestanek z Elizabeto Voroncov je bil vzrok, da se je popolnoma predrugačil in da je postal zopet stari, nekdanji Potemkin.

Mar mu ni rekla Elizabeta, da za služi zaničevanje moški, ki ni ničesar drugega kakor ljubimec visoke, odlične gospe?

Oh, Elizabeta ne bo več imela vzroka, da ga zaničuje. Ako je Elizabeta še živa, — ker Potemkin ni vedel, kaj se je z njo zgodilo: slišal je le od kneginje Natalke Soltikovne, da so ljubljeno deklico odnesli še živo z onega kraja, ni pa vedel, kaj se je zgodilo pozneje, da-li je podlegla poškodb ali, ako je njena mlada narava premagala smrt, — ako je torej Elizabeta še živa, ga ne bo več zaničevala. Slišala bo, da je junak, da je zmagal kot vojskovodja ali pa da je padel za domovino.

— Trobite, — trobite! — zakličite Potemkin trobentačem. — Sporočite vsem, da je napočil trenutek, ki bo prinesel odločitev! Za menoj, vojaki! — Pred seboj nimate poštenih vojakov, temveč razbojnike. — Ha, spomnite se prelivanja

SLOVENSKI LIST

List izdajata: SLOV. PROSVETNO DRUŠTVO in KONSORCIJ "NOVEGA LISTA"

TARIFA REDUCIDA
CORREO ARGENTINO
Concesión 1551

Dirección:
Gral. César Díaz 1657
Buenos Aires

samo na tak način kot je bila pridiga Boščevega Juriča.

Ali jo znate. Saj je kratka, kar poslušajte jo:

"Neču reč, gospod, da oni ne pridgajo lépo. Ali jaz bi drugače. Ko bi zášel na pridžnico, najprej bi začel onako kot oni: V Imen Boga... Potem bi si sezul najprej en škoren in pomeril več znam na koga... "Na ti lakota"... Potem bi si sezul drugi škorenj in bi pomeril na pa neču reč na koga "na ti oberlakota"... Amen". Onako bi pridgial Boščeve Jurič. Le škoda, da ni prišel do gospoda. Kaj čmo "Bog mi je dal premajhno glavo".

Pa ni da bi samo burke razdirali. Treba je tudi pogledati kaj. Toda, mislite si samo: Odkar Loma Negra stoji, še ni bilo videti duhovna, ki bi se sprehajal po ulicah z delavci. Duovnik s temi "Yugoeslavos" to je bilo pa nekaj takega, da so imeli

vsi devolj ugibanja. Mi smo pa hodili moško, kot da je ves svet naš, in iskali, kje se še kaka naša duša skriva. Dva ali tri smo srečali take, ki so me pogledali kot "šćurka v močniku". Takih pogledov sem vaju. Tembolj pa sem bil vesel premnogih, katerim se je bralo veselje, da zopet vidijo človeka mojega stanu.

Žal mi ni bilo čana prilika, da bi stopil v tovarno samo, kjer "pečejo" cement. Pa, saj nisem prišel obiskat tovarno, temveč ljudi... Le po naselbini smo dali radovednim priliko, da nekaj posebnega vidijo in komnolom in drobilne stroje sem si ogledal.

Pač čudna stvar, bi si mislil sin naše kamenike dežele, kjer je plodna zemlja iskana stvar, kamen je pa kazen božja... Tukaj je pa prav kamen gospodarju vir bogastva, delaven pa kruh. Da, iz kamenja, iz samega kamenja jim raste kruh...

Jožetu iz Drnovega pri Krškem se nemara to ne zdi tako čudno ki kot Radoveem in Semčarjem in Kraševcem tam od Pivke, kjer je kamen in skala v samo nepriliko.

V Lomi Negri je pa le res, da iz kamenja kruh delajo, pa brez čudeža, kot ga je satan od Jezusa zahteval... Le žal da mnogi kaj malo mislijo na ono besedo Jezusovo: "Človek ne živi samo od kruha, ampak tudi od božje besede"... No, drugič bo menda že dva polna voza Janezov in Mick, ki bodo šli k maši in k spovedi, tako upam. To pot smo imeli vsi prostor na enem vozu.

(Dalje sledi)
Hladnik Janez

V DAR DOBITE

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3-6 \$, lepo sliko v barvah. Odprto tudi ob nedeljah. Atelje MARKO RADALJ Facundo Quiroga 1275 in 1407 U. T. 22 - 8327 DOCK SUD

Cerkveni Vestnik

6. marca maša v Saavedri za Nežo Sever. Molitve na Paternalu ob 4 uri.

18. marca Maša na Avellanedi za Rastico Kandus. Molitve na Avellanedi.

Popoldanska služba božja se vrši v nadalje ob 4. uri.

Naj opozorim na dolžnost velikonočne spovedi. Zapoved velja tukaj prav tako, kot je doma, ker smo pod istim Bogom. Nismo si spovedi izmislili duhovniki. Le kakšno korist bi imeli od nje? Duhati gnile zobe in še druge "dišave", ki obdajajo spovednika so prav tako malo privlačne stvari kot grehi... Toda to je pač redna pot, katero nam je odredil Gospod Jezus v dosego odpuščanja grehov.

Prilika za slovensko spoved je v cerkvi sv. Antona, Caseros 2780 ob sobotah zvečer in v nedeljah do 9 ure. Tudi vse dni od 8 do 9 ure. Pozvoni pri spovednici najbliže prižnici.

V Berisso gremo 27. marca. Maša bo ob 11 uri. Priglasite se tisti, ki bi se želeli vdeležiti. Cena za tja in nazaj 2 \$ za osebo. Otroci 1/2 \$.

Hladnik Janez.

EXPRESO "GORIZIA"

FRANC LOJK
Calle VILLAROEL 1476
U. T. 54 Darwin 5172 in 2094

ZA KRATEK ČAS

Težko življenje

"Mihee", je rekel zdravnik petletnemu dečku" veseli se, pravkar si dobil brata".

"Oh, kako težavno je življenje", je menil deček. "Komaj pride človek na svet, že ima konkurenco."

V ječi

Jetničar: "Kako vam ugaja v ječi?"

Kaznjene: "Prav lepo. Najbolj pa mi ugaja, ker mi ni treba vstati, potem ko se vlečem, da bi še enkrat pogledal, ali so vrata zaklenjena."

Moderni časi

Služkinja: "Če ne boš priden, Jožek, te zatožim očki".

Jožek: "Špela, drite se rajši politike nevrmešavanja..."

Žaljuje

Na pokopališču je stal neki možak in glasno tožil: "Zakaj si umrl, moj dragi? Tvoja smrt mi je prizadejala veliko bolečino."

"Kdo vam je umrl, da vam je tako hudo za njim?" ga je vprašal mimo hiteči popotnik.

"Prejšnji mož moje žene" je odgovoril žalujoči.

Pred sodiščem

Sodnik: "Obtoženi ste, da ste tožilu rekli osel."

Srakar: "Ne morem se spomniti, ali sem mu res rekel ali ne, toda bolj ko ga gledam, bolj verjetno se mi to zdi!"

Dober primer

Učitelj: "Mraz krči predmete, a vročina jih širi. Kdo ve primer?"

Tinček: "Šolske počitnice! Poleti trajajo dva meseca, pozimi pa le dva tedna!"

**

Mestna gospodična, ki je bila poleti na farmi, je šla v hlev ter sto-

pila s svojim belim nizkim solnom v meliko stvar.

Naglas je zakričala, tako se je prestrašila.

Pomiril jo je pa farmer rekoč:

—Ja, gospodična, farmerski stan je težaven stan. Krave nam namreč ne dajejo samo mleka in masla.

Šolski svet v Villa Devoto

vabi

VSE CENJ. ROJAKINJE
IN ROJAKE
na

VELIKO ŠOLSKO PRIREDITEV

ki se bo vršila dne 6. marca ob 4. uri popoldne, v prostorih G.P.D.S. v Villa Devoto, ul. Simbrón 5148.

S P O R E D

- 1.—Otvoritev: Godba
- 2.—Rožici: N. N., Šolarji
- 3.—Duma: V. O. Žič, deklamacija: Vidi Pičulin
- 4.—Slovenski Brod: F. Gerbec, poje moški zbor
- 5.—Zeleni gozd: poje A. Colja
- 6.—Na straži: V. Vodopivec, poje moški zbor
- 7.—Deklica in metuljček: Izvajata O. Frančiškin, V. Batagelj — Gradnik
- 8.—Oba junaka: Stritar, izvajata V. Košuta in A. Ušaj
- 9.—Domača hiša: L. Černy, (deklamacija), izv. R. Čebren
- 10.—Rudeči Sarafan: pojejo deklice

Po končanem sporedu prosta zabava s plesom.

Šolski bufet bo dobro založen s prigrizki in hladno pijačo.

ska zabodel konico svojega kopja v prsa, nato pa jo takoj potegnil iz rane. Njegov konj je stopal preko trupel in preko ranjencev, sedaj pa — sedaj je bil razbojnik oddaljen od Potemkina samo nekoliko metrov.

— Ponesi to svoji carici Katarini! — zakriči Firška in dvigne svoje ogromno kopje, da ga z vso silo zažene v Potemkinova prsa.

V tem trenutku pa se vzpne Potemkinov belec na svoje zadnje noge. Mogoče ga je preplašil divji konjenik brez nosa ali pa je bil samo goli slučaj. Pol minute je stal na svojih zadnjih nogah, s sprednjimi pa je mahal po zraku.

To je rešilo Aleksandra Potemkina.

Kopje bi ga bilo na vsak način prebodlo. Sedaj pa se je kopje zabodlo v prsa njegovega zvestega konja.

Kri brizgne in priteče iz prs lepe živali, ki se hipoma zgrudi in potegne za seboj seveda tudi svojega jezdeca na okrvavljeno zemljo.

Potemkin ni mogel več pravočasno skočiti s konja. Strmoglavil je sredi med gomile mrtvih vojakov. Imel pa je vendarle še toliko prisotnosti duha, da je krčevito objel svojo zastavo. Ko je sedaj ležal na bojnem polju nezavesten, ga je zastava pokrivala.

Oh, da je sedaj mogla carica Katarina videti svojega ljubljene Potemkina, kako leži na okrvavljenem bojnem polju! S svojimi belimi rokami bi iskala svojega miljenca med stotinami mrličev!

Divji Firška brez nosa radostno

vzklikne, ko je videl, da se je Potemkin zgrudil. Misli je, da ga je zadel in zakliče zato svojim divjim jezdecem:

— Ali ste videli, kako se je zgrudil ta lepi deček? — Prebodel sem ga! — Sedaj pa napad, uporniki! — Proč s Katarino! — Živel car Peter III.!

— Smrt Katarini! — Smrt carici — Živel car Peter III. — se je orilo iz tisoč in tisoč grl svrovih kozakov in kakor tisoč vrugov, ki so ušli iz pekla, planejo kozaki na Preobraženskijevo gardo.

Garda pa se ne preda! — Garda rajše umira!

Ničesar drugega jim ni več preostajalo kakor smrt! Zavedali so se, da tudi tedaj ne bodo ostali živi, če se sovražniku predajo.

Indijanci severne Amerike, Patagonci v kamenitih Andih, ljudozrci in kanibali so neusmiljeni in ne prizanašajo ujetnikom, toda morda bi jih je ganilo jumaštvo Preobraženskijeve garde. — Toda Firškini ljudje, krvožejni razbojniki, ne bi prizanesli nobenemu vojaku!

Kozaki so klali gardo kakor jag-njeta. Toda ta ni bežala. Počasi se je umikala in sicer na povelje svojega generala, ki se je umaknil z velikimi izgubami proti Oki.

V tem trenutku se Potemkin zopet zave. Počasi vstane, — v roki je še vedno držal zastavo.

Uporniki so že zapustili ono mesto, kjer je doslej ležal. Sedaj so se borili z gardo na obali Oke in Potemkin je videl, v kakem obupnem položaju se nahaja Preobraženskijeve garde.

Neprestano so med gardine vojakke padale granate s trikota, ki sta ga obkroževali reki in kjer je poveljeval sam Pugačev, medtem ko je z druge strani neprestano napadal Firška s svojimi konjeniki in gonil nesrečne Katarinine vojake v reko.

Zdelo se je, da je za Potemkina bitka izgubljena.

— Uboga Rusija — vzklikne s solznimi očmi Potemkin. — Izgubljena si! — Tvoja zvezda se utrinja! — Za tebe nastaja večna noč! — Pripadla boš razbojnikom in lopovom, — ti pa, moja velika carima, moja Katarina, boš morala izročiti svojo krono goljufu in lopovu! —

— Ha, in jaz še živim? Mar si še upam dihati? —

— Ne, rajše se bom zabodel s svojo lastno sabljo! — Kaj je storil Varo, ko so bile njegove legije poražene v teutoburškem gozdu?

— Zasadil je v zemljo svoj meč tako, da je zakopal ročaj, konica pa je štrlela v zrak, nakar se je vrgel na njo. Ni hotel preživeti svojega poraza! —

— To, kar si ti Varo, storil, bo storil tudi Potemkin! —

Potemkin pograbi ročaj svojega meča, položi konico na svoje sree, ko naenkrat sliši navdušeno klicanje:

— Katarina in zmaga! — To je bil knez Turbecka s svojimi konjeniki.

Doslej se je boril z močnim odredkom upornikov, toda po ljuti borbi se mu je posrečilo, da jih je pobil in nagnal pod mestno obzidje.

Tam je dobil nenadno in nepričakovano pomoč.

Skozi mestna vrata so udri moskovski meščani, ki so se v naglici oborožili.

Doslej so se pokoravali Pugačevu le iz strahu pred njegovim maščevanjem. Sedaj pa, ko je končno vendarle dospela dolgo pričakovana pomoč iz Petrograda, so hoteli tudi oni sodelovati v bitki in pomagati carici Katarini, da si zopet prisvoji mesto Moskvo.

Zbrali so se vsi možki, ki so mogli nositi orožje in so se oborožili s puškami, sabljami, sekirami in palicami. Najprej planejo na stražo, ki jih je Pugačev pustil v mestu.

Te so bile preslabe, da bi se mogle uspešno upreti jeznim moskovskim meščanom.

Na ta način je padlo okoli tisoč upornikov. Potem pa krenejo meščani k mestnim vratom z name, nom, da tudi oni sodelujejo v bitki.

Ko so jim potem prišli v pest oni Pugačevi vojaki, ki jih je preganjal knez Trubecka s svojo konjenico proti mestnemu obzidju, so jih vse po vrsti pobili.

Mogoče je bila pogreška, da je knez Trubecka preganjal poražene upornike vse do mestnega obzidja, ker je s tem izgubil deset minut in je v tem času Preobraženskijeve garde strahovito trpela.

Trubecka bi bil moral že prej priti gardi na pomoč. Lahko bi bil napadel Firško z boka in da je to storil, ne bi garda nikoli utrjela toliko strašnih izgub.

Toda sedaj ukaže Trubecka svojim konjenikom, da se obrnejo, na-

kar polete kakor vihar proti obali Oke.

— Knez Trubecka! — je kričal Potemkin, stoječ z zastavo v roki popolnoma sam med stotinami mrtvecev. — Knez Trubecka, — za božje ime, stoj! —

Potemkin se je nahajal v strašni nevarnosti.

Kakor silno jezero je preplavila ruska konjenica polje. — Ga bo-li opazila. Ga bo-li videla, ali pa bo sedaj poginil pod kopiti tisoč in tisoč konjev, potem ko je enkrat že ušel smrti? — Mar bo sedaj našel še strašnejšo smrt?

Toda knez Trubecka, ki je jezdil na čelu svojih konjenikov, spozna še pravočasno vojskovodjo, dvigne svoj meč in ukaže konjenikom, da se ustavijo.

— Vojskovodja! — zakliče. — Aleksander Potemkin! — Vsemogočni Bog! Vi ste to? —

— Jaz sem, moj dragi knez! — Konja so mi pod menoj ubili. — Toda kakor vidite, jaz živim in zastava je rešena! —

Trenutek pozneje je že sedel Potemkin na konju, ki so mu ga pripeljali vojaki. S knezom Trubeckim spregovoril še nekoliko besed, nato pa zdrevita oba na čelu konjenice naprej, z namenom, da napadeta Firško z boka. Potemkin je nosil s plamenečimi očmi svojo zastavo.

KADAR IŠČETE SLUŽBE

obrnite se na rojakinjo

BERTO CFRNIČ

DORREGO 1583, — Bs. Aires

54 — 3588